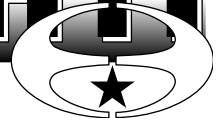


ESPERANTOLEHTI

Esperanta Finnlando ♦ Esperantobladet ♦ lokakuu ♦ oktobro ♦ 5/2004



Esperantoklubo de Jyväskylä aranĝis ekskurson al la nacia parko de Leivonmäki. Fotitaj la ekskursantoj ĉe la fajro apud lago Rutajärvi. Artikolo sur p. 18.

Esperanton kielipsykologiaa, s. 10

Trejnseminario kun Ziko Sikosek, p. 26 ♦ Muut lehdet, s. 29

KEF 2005 en Helsinki, p. 22 ♦ Karavano al Vilno 2005, p. 23

ESPERANTOLEHTI

Esperanta Finnlando ♦ Esperantobladet

ISSN: 0787-8206

Kielipoliittinen aikakauslehti. Suomen Esperantoliitto ry:n äänenkannattaja.

Språkpolitisk tidskrift. Organ för Finlands Esperantoförbund.

Lingvopolitika periodaĵo. Organo de Esperanto-Asocio de Finnlando.

Perustettu/Grundad/Fondita 1918. Esperantolehti ekde/från 1989 lähtien.

Esperanta Finnlando 1918-23, 1948-53, 1959-1987.

Ilmestyy kuusi kertaa vuodessa. Utkommer sex gånger i året. Aperas sesfoje jare.

Toimitusryhmä/Redaktionsgrupp/Redakta grupo: ✉ eaflehti@esperanto.fi

Päätoimittaja/Chefredaktör/Ĉefredaktoro: *Mikko Mäkitalo*

Vanha Hämeentie 41 as. 9, 20540 Turku. ☎ (02) 2373 848 ✉ ef_redakto@tiscali.fi

Taitto/Layout/Enpaĝigo: *Ilkka Santtila*

Mannerheimintie 40 D 86, 00100 Helsinki. ☎ (09) 587 6738 ✉ ilkka.santtila@esperanto.fi

Vastaava toimittaja/Ansvarig redaktör/Respondeca redaktoro: *Anna Ritamäki*

Tilauhinta/Prenumerationspris/Abonprezo: 15 e/vuosi/år/jaro;

Jäsenille/ För medlemmar/ Por membroj: 10 e.

Tilaukset, osoitteenmuutokset/Abonaj, adresŝanĝoj:

Suomen Esperantoliitto, Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki. ☎ (09) 715 538 ✉ eaf@esperanto.fi

Prenumerationer, adressförändringar: EAF, Broholmogatan 15 C 65, 00530 Helsingfors.

Pankkitili/Bankkonto: Sampo 800017-230825.

Julkaisija/utgivare/eldonanto: Suomen Esperantoliitto ry – Esperanto-Asocio de Finnlando.

Painosmäärä/Eldonkvanto: 400

Esperanto-Asocio de Finnlando ♦ Suomen Esperantoliitto ry

Fondita/Perustettu/Grundad: 1907

Prezidanto/Puheenjohtaja: *Anna Ritamäki*

Brokärrvägen 89, 25700 Kimito. ☎ (02) 423 146 ☎ (02) 423 246 ✉ eafprezidanto@esperanto.fi

Vicprezidanto/Varapuheenjohtaja: *Päivi Saarinen*

Ruorimiehenkatu 5 C 23, 02320 Espoo. ☎ (09) 813 3217 ✉ paivi.saarinen@iki.fi

Sekretario/Sihteer: *Tiina Oittinen*

Puutarhakatu 26 A 11, 20100 Turku. ☎ (02) 230 5319 ✉ eafsekretario@esperanto.fi

Aliaj estraranoj / Hallituksen muut jäsenet:

tgrundstrom@

Tuomo Grundström, Anundilankatu 3, 26100 Rauma. ☎ (050) 5180 590, (02) 822 7779 ✉ www.lailanet.fi

Taneli Huuskonen, Lapinlahdenkatu 23 A 7, 00180 Helsinki. ☎ (09) 694 0964 ✉ taneli.huuskonen@helsinki.fi

Markku Saastamoinen, Siukolantie 9 H 12, 33470 Ylöjärvi. ☎ (050) 327 8528 ✉ markku.saastamoinen@jippii.fi

Auli Vihermä, Riisikuja 11 G, 90460 Oulunsalo. ☎ (08) 554 5587 ✉ auli.viherma@pp.inet.fi

Vicestraranoj/Varajäsenet:

Timo Pirinen, Rinnetie 11-13 D 32, 06650 Hamari. ☎ (040) 592 1756 ✉ timospi@suomi24.fi

Raita Pyhälä, Jykyrintie 3, 69440 Lestijärvi. ☎ (06) 863 7351 ✉ saliko@kase.fi

Eero Rinta-Karjanmaa, Poppelikatu 11-13 A 24, 15520 Lahti. ☎ (03) 783 4448

Kasisto/Rahastonhoitaja: *Anna-Liisa Heikkinen*

Asiakkaankatu 2 G, 00930 Helsinki. ☎ (09) 343 1449 ✉ eafkasisto@esperanto.fi

Pankkitili/Bankkonto: Sampo 800017-230825.

Officejo/Toimisto: Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki, avoinna tiistaisin klo 17-19.

☎ (09) 715 538 (puh.vastaaaja/automata respondilo). Malfermita: marde 17-19-a horo.

Ĉefdelegito de UEA/ UEA:n pääedustaja: *Heta Kesälä*

Kalamiehenkuja 3 D 32, 04300 Tuusula. ☎ ☎ (09) 275 5528

Pankkitili/Bankkonto: Sampo 800029-19438647 (maksut UEA:lle/ pagoj por UEA).

Internet: <http://www.esperanto.fi>



Mi kaj Ziko kaj junularmovadaj spertoj por kvalita komunikado

Ĉiu aktivulo kontribuas per sia personeco al esperanto. Ĉiu okazaĵo formas iaspecan spertobazon utiligeblan en la posta

agado. Ne eblas eskapi de siaj unuaj impresoj pri la esperantomovado. Ili formas ankaŭ la postajn preferojn kaj komprenojn, almenaŭ iom. Mi reripensis pri tiuj ĉi aferoj prepariĝante por la trejnseminario, kiu okazos fine de la nuna monato. Iam mi konatiĝis kun nia invitata gasto, kun Marcus Sikosek, pli konata kiel simple Ziko.

Mi devis konstati ke mi ne bone memoras kiam mi unuafoje aŭdis pri li. Eble mi legis iun artikolon en la eŭropa junulara bulteno *Koncize* – fine de la 80aj kaj komence de la 90aj ĉiuj anoj de FEJO ricevis ĝin kaj ĝi regule aperis ĉar retroŝto estis nekonata fenomeno. Mi ne vere scias, sed mi scias ke iel fama tiu knabo estis en la junularaj rondoj. Verŝajne mi renkontis lin iam, tre mallonge, en Internacia Seminario de Germana Esperanto-Junularo, tiu tradicia ĉiujarŝanĝa amasevento. Mi kredis lin pli aĝa ol mi. Je mia surprizo mi iam poste eksciis ke li estas kelkajn jarojn pli juna. Poste ni partoprenis iun TEJO-seminarion kune. Iam mi invitis lin kunorganizi kaj prelegi en TEJO-seminario en Eŭropa Junulara Centro de Konsilio de Eŭropo, verŝajne en Strasburgo, aŭ ĉu en Budapeŝto? Verŝajne en ambaŭ lokoj. Mi estis tre aktiva tiutempe, partoprenis en pluraj seminarioj, kunorganizis, ĝuis la viclecon de la junulara movado.

Tiutempe mi povis nomi lokon de ĉiu Internacia Junulara Kongreso ekde mia unua en 1988. Nun ne plu. Nun mi ne plu havas kontaktojn kun pluraj personoj, kiujn mi dum tiuj jaroj ofte renkontis. Strange, sed mi devas konstati

ke ankaŭ normale. Antaŭ kvin jaroj mi verŝajne ne havus grandajn problemojn rememori pli precize. La referencopunktoj ne plu estas la samaj. Ne plu mi partoprenas en IS kaj aŭdas pri IS, ne plu en TEJO-seminarioj. Mi nur scias ke ili okazas sed ili iel ne koncernas min. La ĉiutagaj laboraĵoj kaj plenkreskulaĵoj okupas min. En la esperantomovado EAF okupas la pensojn kaj tempon. Interese, ĉu tio signifas ke ankaŭ mi nun apartenas al tiuj, kiuj konsideras *mian* junularan periodon, kiel tiun en kiu la gejunuloj estis progresemaj kaj respondecemaj, dum la nunaj gejunuloj, ili nenion faras ... Ne, nepre ne, sed mi ja scias ke mi estas iom ignorema kaj ke vere valoraj aferoj okazas inter la gejunuloj daŭre.

Reripense pri Ziko. Mi memoras ke mi atendadis la aperon de lia libro. Temas pri Esperanto sen mitoj: Mensogoj kaj memtrompoj en la Esperanto-informado. La libro aperis ĉe Flandra Esperanto-Ligo en 1999, en la lasta jaro de mia TEJO-membreco. Tamen multe pli frue la kritiko de Ziko pri diversaj manifestoj, ideoj kaj kutimoj estis konataj, nu, almenaŭ kelkajn jarojn pli frue. En tiu tempo – mi ja estis juna – unu jaro estis longa tempo. Mi kredas ke Ziko prelegis en IS pri informado. Verŝajne li ankaŭ verkis debatajn artikolojn por revuo *Esperanto*. Li ankaŭ eldonis ian praversion de Esperanto sen mitoj kaj ŝajnas al mi ke ĝi troviĝis ankaŭ rete. Tamen klaras ke li aktivis jam dum la akcepto de la Praga manifesto. Tio estis la jaron post Tampere. En la UK en Prago 1996 akceptiĝis teksto, kiu por mi estis enorme valora, ia vera ideologia revolucio, sed Ziko malŝatis ĝin – kaj mi protestis.

Mi kaj Ziko havis interesajn diskutojn. Mi kredas ke ni iam amike konstatis ke ni verŝajne ambaŭ estas finvenkistoj aŭ almenaŭ grandaj idealistoj. Kial Ziko eluzus tiom da tempo por ▷



Karjalako takaisin? (Ja keneltä kenelle?)

Tänä kesänä julkistettiin tuloksia kahdesta gallupista, jotka mitasivat suomalaisten suhdetta venäläisiin. Suomen gallupin to-

teuttamassa tutkimuksessa kysyttiin 1001 suomalaisen mielipidettä Venäjälle luovutetun Karjalan palauttamisesta. Tulokset uutisoitiin lähinnä todeten, että enemmistö suomalaisista ei kaipaa Karjalaa takaisin, sillä 57 prosenttia vastasi sen olevan ”ei lainkaan tai ei juurikaan toivottavaa” ja selvästi pienempi osuus, 38 prosenttia, ”erittäin tai melko toivottavaa”.

On kuitenkin huomattava, että tuloksista näkyy myös laaja tyytymättömyys. Jos niinkin suuri osa kuin 38 prosenttia väestöstä pitää naapurimaan kanssa viimeksi solmitun rauhansopimuksen muuttamista toivottavana, ei asiaa voida pitää loppuun käsiteltynä. Vaikka Venäjän puolelta ei olisikaan odotettavissa mitään myöntymistä aluemuutoksiin, kyselyn tulos kuitenkin kertoo, että suomalaisten ja venäläisten suhteita tämä asia edelleen rasittaa. Karjalan palautuksen kannatus ei näytä olevan laskussakaan, verrattaessa vuoden 1998 samaan kyselyyn se on lievässä nousussa, tosin tutkimuksen virhemarginaalin ollessa 3 prosenttiyksikköä ei pienestä muutoksesta kannata päätellä liikoja.

Ongelmallisena voidaan pitää sitä, että julki-

sessä keskustelussa liikkuu Karjalan palauttamista koskevia mielipiteitä, ja että lähes kaikilla suomalaisilla näyttää olevan siitä mielipide (vain 6 prosenttia vastasi ”ei osaa sanoa”), mutta ei juurikaan ole pyritty analysoimaan sitä, mitä toimenpiteitä ”Karjalan palauttaminen” käytännössä tarkoittaisi. Yksi ääripää on vaatimus, että Karjala on palautettava ”yhtä tyhjänä kuin se luovutettiin”. Toisessa ääripäässä on ajatus, että luovutettu Karjala palautettaisiin Suomeen kuuluvaksi alueeksi nykyinen väestö mukanaan.

En pidä näistä vaihtoehdoista kumpaakaan sen paremmin realistisena kuin oikeudenmukaisena. Realismia ensinnäkään ei ole ajatella, että Venäjä suostuisi entisen rajalinjan (Tartton rauhan rajat) palauttamiseen. Tämä jo siksi, että Suomenlahden rannoille rakennetut öljysatamat ovat Venäjälle aivan liian tärkeitä.

Oikeudenmukaisuuden kannalta ”tyhjänä” palautettavan Karjalan vaatimus tarkoittaisi tehtyjen vääryyksien korjaamista vastaavilla uusilla vääryyksillä. Karjalan liittäminen Suomeen nykyisen väestönsä kanssa taas ei korjaisi mitään aiemmin tehtyä vääryyttä, tuottaisipa vain lisää vääryyttä etenkin venäläisten kannalta, heistähän tulisi mielivaltaisen osa yhtäkkiä siirretyksi toiseen valtioon.

Sen sijaan voitaisiin kyllä keskustella, olisiko mahdollista palauttaa luovutetun Karjalan alueita entisille omistajilleen tai heidän perilli-

▷ eltrovi la verojn malantaŭ la mitoj kaj memtrompoj se li ne vere idealismus pri esperanto, konsiderus ĝin tiom grava ke ĝi valoras bonan, korektan kaj pozitivan informadon.

Nuntempe mi kiel prezidanto de EAF gvidas projekton Al kvalita komunikado. Mi emas interpreti la pensojn de Esperanto sen mitoj kiel preferon de kvalito al kvanto, preferon de faktoj

al fantazioj, sed mi ankaŭ volas substreki la idealisman flankon, iaspecan realisman idealismon. Ĉu mi stagnis en miaj pensoj? Mi ne scias, sed estos interese partopreni seminarion kun Ziko – kaj kun EAF-aktivuloj de diversaj aĝoj kun diversaj spertoj de la esperantomovado.

Anna Ritamäki

silleen. Lähinnä siis niille, jotka mahdollisesti haluaisivat palata sinne, sillä selvää on, että kaikki eivät haluaisi. Tämän onnistuessa jäljelle jäisi tietenkin vaikeita kysymyksiä: Miten järjestettäisiin alueelle mahdollisesti palaavan suomalaisväestön ja sinne asettuneen venäläisväestön suhteet? Mitä seurauksia palautuksilla olisi niihin maanomistusjärjestelyihin, mitä Suomessa tehtiin siirtokarjalaisten asuttamiseksi? Mikä voisi olla alueen asema kahden maan rajaseutuna, jos kuuluminen kumpaankaan maahan ei olisi ongelmatonta? Oman lisämutkansa asiaan tuo se, että Venäjän sisäisessä aluejaossa osa luovutettua Karjalaa on nykyisin Karjalan autonomista tasavaltaa, osa ei.

Toisessa tämän kesän gallupissa kyseltiin suomalaisten luottamusta eri maitten kansalaisiin, mukana olivat Britannia, Ranska, Ruotsi, Saksa, Venäjä, Viro ja Yhdysvallat. Luotettavimpina suomalaiset pitivät ruotsalaisia, vähiten luotettavina venäläisiä.

Onko sitten syynä vähäiseen luottamukseen, että venäläiset oikeasti ovat ihmisiä, joihin ei voi luottaa, vai onko vain meille vaikeaa luottaa ihmisiin, joita emme tunne? Väittäisin, että osin on kysymys molemmista. Kyllähän venäläiseen kulttuuriin aivan oikeasti kuuluu sellainen ominaisuus, että tehtyjen suunnitelmien pitämistä ei pidetä kovin tärkeänä. Sen venäläiset kyllä tietävät itsekin, ainakin esperanton nuorisokongressin venäläisjärjestäjät, jotka heti kongressin avajaistilaisuudessa ilmoittivat, että koska ollaan Venäjällä, niin etukäteen paperille painettu ohjelma on tietenkin vain teoreettinen ohjelma.

Toisaalta kysymys on siitäkin, että suomalaiset ja venäläiset eivät oikein tunne toisiaan. Suomalaisen ja venäläisen kielialueen raja nykyisellään on hyvin jyrkkä, sen jälkeen kun Karjalan kannaksen suomenkielinen väestö evakuoitiin ja Venäjän puolelle jääneet inkerinsuomalaiset on enimmäkseen venäläistetty. Venäjällä on hyvin vähän suomenkielistä väestöä ja Suomessa vähän venäjänkielistä, vaikka venäjä onkin

viime vuosien muuttoliikkeen takia noussut yhdeksi Suomen puhutuimmista kielistä.

Tilanne on aivan toisin Suomen ja Ruotsin välillä, Suomessa on 300 000 ruotsinkielistä ja Ruotsissa vastaavan suuruusluokan suomenkielinen väestö. Vaikka totuus on, että aika harva suomalainen osaa ruotsia ja hyvin harva ruotsalainen suomea, kielivähemmistöjen seurauksena kuitenkin suomalaiset ja ruotsalaiset jonkin verran tulevat seuranneeksi toistensa televisiokanavia, radioasemia ja lehdistöä. On varmasti helpompaa luottaa sellaiseen, jonka tietää katselevan jokseenkin samanlaisia tv-ohjelmia, kuin sellaiseen, jonka kulttuurista ei tiedä mitään.

Suomalaisten ja venäläisten keskinäisen luottamuksen voisi olettaa parantuvan, jos kieli-alueet jonkin verran limittyisivät. Yleensä kieli-alueitten välissä onkin jonkinlainen siirtymä-alue, vaikka 1800-luvulla noussut kansallisvaltioajattelu onkin halunnut rakentaa valtioitten välille jyrkät rajat ja samalla tasoittaa valtioitten sisäisiä etnisiä eroja. Kun kansallisvaltioajattelu nyt ilmeisesti on väistymässä, voitaisiin taas hyväksyä sellainenkin ajatus, että Viipuri ja Pietari olisivat samaan aikaan osaltaan suomalaisten ja venäläisten kaupunkeja. Sitä ne ovat olleet ennenkin.

Mikko Mäkitalo

”Aika ajoin julkisuudessa nostetaan esille mahdollisuus saada viime sodissa Neuvostoliitolle luovutettu Karjala takaisin. Kuinka toivottavaa olisi se, että Venäjä palauttaisi Karjalan takaisin Suomelle?” (% haastateltujen kokonaismäärä 1001, virhemarginaali 3 prosenttia)

	1998	2004
Erittäin toivottavaa	13	14
Melko toivottavaa	23	24
Ei juurikaan toivottavaa	30	29
Ei lainkaan toivottavaa	28	28
Ei osaa sanoa	5	6

Pekino gastigis la plej grandan UK-n post Berlino

1794 kongresanoj el 49 landoj aliĝis sufiĉe frue por eniri la adresaron de la Kongresa Libro de la 89-a Universala Kongreso de Esperanto. La kongreso fariĝis la plej granda UK post tiu en Berlino en 1999.

La plej grandnombraj landoj de aliĝintoj estis Ĉinio (931), Japanio (177), Francio (81), Germanio (71), Korea Resp. (51), Italio (46), Litovio (36), Rusio (37), Nederlando (30), Usono (27), Kroatio (24), Svedio (23), Vjetnamio (22), Brazilo (21), Britio (19), Aŭstralio (15) kaj Svislando (15).

La ĉina gazetaro amplekse raportis pri la malfermiĝo de la kongreso. La plej konata ĉina ĵur-

nalo *Renmin Ribao* (Popola taggazeto) publikigis ampleksan artikolon pri la kongreso kaj pri esperanto. Almenaŭ en la reta eldono de la gazeto la artikolo ricevis la lokon de la plej grava novaĵo kaj aperis en la kategorio "aktuala politiko". *Renmin Ribao* estas la ĉefa organo de la ĉina komunisma partio, kaj ĝia eldonkvanto superas 3 milionojn. La iom malpli oficiala angla-lingva gazeto *China Daily* publikigis ampleksan artikolon pri la kongreso sur la frontpaĝo.

*(mm,
baze de gazetara komuniko de UEA kaj
raporto de Kalle Kniivilä en Libera Folio)*

Pekingin julistus

Pekingissä, Kiinassa 24.-31. heinäkuuta 2004 järjestetty 89. Esperanton maailmankongressi, johon osallistui 2031 henkilöä 51 maasta, käsiteltävään aiheetta "Kielellinen tasa-arvo kansainvälisissä suhteissa" kiinnittäen huomiota siihen, että vuonna 2004 tulee täyteen 50 vuotta virallisten suhteiden solmimisesta Esperanton maailmanliiton (UEA) ja Unescon välillä,

muistuttaen, että Unescon päätöslauselmat ovat kiinnittäneet huomiota tuloksiin, joita esperanton avulla on saavutettu kansainvälisen kulttuurivaihdon alalla ja maailman kansojen lähentymisessä, ja tunnustaneet, että nämä tulokset vastaavat Unescon päämääriä ja ihanteita,

kiinnittäen huomiota siihen, että YK:n kehitysohjelman "Inhimillisen kehityksen raportti 2004" toteaa, että ilmaisun vapaus ja kielen käyttö ovat erottamattomat,

pitäen suuressa arvossa Kiinan hallituksen toimintaa, joka pyrkiessään oikeudenmukaisem-

paan ja monipuolisempaan kansainväliseen ymmärtämykseen, tukee esperanton opetusta ja käyttöä, sopusoinnussa Unescon päätöslauselmien hengen kanssa,

julistaa

että demokraattinen ja tasa-arvoinen viestintä kansainvälisissä suhteissa on välttämätöntä kansainväliselle yhteisymmärrykselle ja rauhanomaiselle yhteistyölle kielellisen tasa-arvon perustalta,

että tarvitaan uusi kansainvälinen kielellinen järjestys, jonka tulee taata tasa-arvo, moninaisuus ja demokratia kieleen liittyvissä asioissa ja tehokas viestintä kansojen ja muiden erikielisten ryhmien välillä, sillä nykyinen kansainvälinen kielellinen järjestys, jossa muutamat kielet ovat muita kieliä hallitsevampia, tekee näiden periaatteiden toteuttamisen mahdottomaksi,

että yhteisellä puolueettomalla kielellä tulee olla keskeinen rooli tässä järjestyksessä, jotta saa-

Novigo en studenta ekzameno

La konsisto de finna studentekzameno iom ŝanĝiĝos ekde venonta jaro – nun aŭtune oni por lasta fojo ekzamenas laŭ la malnova. La novaĵo estas, ke estonte oni havas devigan ekzamenon nur en unu studfako, la propra lingvo. Antaŭe devigaj por ĉiuj estis ankaŭ la alia hejmlanda lingvo kaj unu fremda lingvo. (La alia hejmlanda estas por finnlingvanoj la sveda kaj por svedlingvanoj la finna; ekzistas escepta regulo por tiuj studentoj, kies propra lingvo estas nek la finna nek la sveda.)

Entute oni devos estonte, same kiel devis ĝis nun, ekzameniĝi en almenaŭ kvar studfakoj. Ekse oni devis elekti unu el duopo matematiko kaj realfaka ekzameno, estonte oni devos elekti tri el la cetera kvaropo.

En iuj komentoj oni laŭdis la ŝanĝon esti granda progreso por libereco en elektoj, ĉar oni transiras el tri devigaj kaj unu elekto al unu deviga kaj tri elektoj. Vere tamen la ŝanĝo estas ne tre granda. Ĉar oni ĉiukaze devas ekzameniĝi en kvar studfakoj el la tuto de kvin studfakoj, oni efektive nur elektas unu studfakon for de la ekzameno. La sola ŝanĝo do estas, ke anstataŭ la eksa elekto unu for el du alternativoj oni elektos unu for el kvar alternativoj.

Ofte disputata temo en finnlanda edukpolitiko estas la alia hejmlanda lingvo. En pure finnlingvaj regionoj multaj protestas pro tio, ke oni devas studi la svedan, kiun oni taksas esti tute senutila en la orientaj regionoj, kie nek loĝas svedlingvanoj nek estas oftaj rilatoj kun svedoj. Oni ne nun ŝanĝas tion, ke la sveda lingvo daŭre plu estos deviga studfako, nur ne plu deviga ekzamenfako.

Mikko Mäkitalo

vutetaan yhtenäisyys moninaisuudessa eri kielten ja kulttuurien välillä kansainvälisellä tasolla,

että tämän vuoksi kansainvälinen kieli esperanto, joka on osoittanut hyödyllisyytensä ja käyttökelpoisuutensa yli sadan vuoden aikana, ansaitsee tulla vakavasti huomioon otetuksi niin kansainvälisten järjestöjen, niiden jäsenvaltioiden ja kaikkien maailman ihmisten ja järjestöjen taholta, jotka kunnioittavat ja tahtovat rauhaa ja rauhanomaista yhteisymmärrystä tasa-arvoisuuden hengessä nykyisessä maailmassamme,

että kansainvälistä ymmärtämystä ja maailman rauhaa tukevan, uuden kansainvälisen kielellisen järjestyksen luomiseksi esperanton käyttöön ottamista kouluissa tulee voimakkaasti tukea Unescon päätöslauselmien hengen mukaisesti, sillä esperanto helpottaa kielten opiskelua yleensä ja edistää kansainvälistä maailmankatsomusta.

Julistuksen suomensi Jukka Pietiläinen

TABELO: Konsisto de la studenta ekzameno. Krom la minimumo de kvar studfakoj oni povas ankaŭ partopreni pliajn ekzamenojn.

Ekse 4 studfakoj jene:

propra lingvo	deviga
alia hejmlanda lingvo	deviga
unu fremda lingvo	deviga
matematiko	elekto de 1 el 2
realfakoj	(= forlaso de 1 el 2)

Estonte 4 studfakoj jene:

propra lingvo	deviga
alia hejmlanda lingvo	elekto de 3 el 4
unu fremda lingvo	(= forlaso de 1 el 4)
matematiko	
realfakoj	

Aŭtunaj tagoj ĉe bovinoj kaj aliaj feraj objektoj

Kamparo en defio de novaj tempoj

Aŭtunajn Tagojn de EAF gastigis Iisalmi, la plej malgranda urbo nuntempe kie funkcias membroasocio de EAF, post ke Salo antaŭ kelkaj jaroj kreskis pli granda ol Iisalmi. Kvankam Iisalmi kaj ĝiaj ĉirkaŭaĵoj apartenas al regionoj de malmultiĝanta loĝantaro, ĝi estas ne tamen inter la plej dormantaj lokoj de la finnlanda kamparo. Bone la modernan vizaĝon de la urbo reprezentas ekzemple ĝia nova domo de kortumo, kun artaĵo pri metalplataj bovinoj, farita de Liina Lång (ekse konata per nomo Miina Äkkijyrkkä). Konstatita estis, ke la artaĵo forte dividas opiniojn, sen opinio ĝi apenaŭ lasas iun rigardanton.

Se la metalplatbovinaro de Liina Lång dividas opiniojn, tion faras ankaŭ la evoluo pri vivantaj bovinoj en la finna kamparo. Bovinojn oni ne

plu multe sur kampoj vidas. Ilia nombro en Finnlando entute daŭre malkreskas iom, sed la pli efikanta evoluo en malapero de bovinoj estas, ke pli kaj pli grandnombraj bovinaroj estas en pli kaj pli malmultaj lokoj, kaj ke ili en multaj lokoj estas jam dum tuta jaro ene de konstruaĵoj. Tiel oni proksimiĝas industriecan produktadon de viando kaj lakto, kontraste kun la tradicia vivo de malgrandaj bienoj.

Sed oni apenaŭ povas rifuzi la fakton, ke la mondo ŝanĝiĝas. Tion ĝi faris ne nur dum nia epoko, sed pli longan tempon ol kion ni kutimas pensi. Ŝanĝojn en vivrimedoj, kaj konfliktojn de modernaj novaĵoj kaj eksa kampara vivo, priskribis antaŭ jarcento en multaj siaj verkoj verkisto Juhani Aho. Dum lia juneco li estis loĝanto de Iisalmi kaj pli poste, transloĝiĝinta en sudan Finnlandon, li ĉiam restis en siaj verkoj observanto de la Iisalmi-regiono.

Unu granda ŝanĝiĝo en komenco de la 20-a jarcento estis komenco de fervoja trafiko. Unuan renkontiĝon de kamparanoj kun trajnoj Aho priskribis en sia verko Rautatie (= Fervojo), unu el la plej famaj libroj de finna literaturo. Publikigo de la verko kaŭzis disputon, ĉar iuj emis aserti, ke Aho severe mokas finnajn kamparanojn. Onidire Aho reskribis la verkon antaŭ la publikigo, por mildigi la plej kolerajn reagojn.

Kaj kiu povis scii, ke unu jarcenton post la tempoj de Aho la kamparon skuas inversa evoluo: nun oni fermas fervojajn staciojn de kamparaj vilaĝoj, ĉar ili ne plu havas kvanton da trafiko, kiu sufiĉus por subteni funkciantan stacion. Al tiu evoluo kontribuas la malmultiĝo de la kampara loĝantaro, sed ankaŭ tio ke multaj homoj nun havas propran aŭton kaj ne ŝatas veturi trajne. Multaj finnaj vilaĝoj, kiuj origine naskiĝis ĉirkaŭ fervoja stacio, nun estas nur traigitaj de fervojo, sen haltiĝo de la trajnoj.



Juhani Aho jare 1880, 19-jarulo.

Programo de Savo-ecaĵoj

La ĉefa okazejo de AT, banejo de Runni, ofertis bonan lokon kun siaj longaj tradicioj pro la saniga akvo el natura fonto. Banejo en Runni funkciis nun precize jarcenton, kaj la saniga akvo de la loko estis fama jam en 18-a jarcento.

Prezentiĝis ankaŭ la fama kurbita menstipo de la provinco Savo, la frenezo kiun oni anticipas kaj reklamis kaj avertis. Neeviteble estis, ke kiam du okcidentbordanoj komencis direktiĝi laŭ mapo pri naturpadoj farita de Savo-anoj, ne troviĝis eĉ unua ĝusta padpeco.

En vespera programo tamen konstataleblis, ke ankaŭ en Savo validas kelkaj ĝeneralaj veraĵoj: saŭno estas varma, dum lago estas malvarma. Kaj plej bone, se la saŭno estas fuma kaj ne luma.

Naciajn pejzaĝojn, konatajn de multaj famaj pentraĵoj, videbligis sur siaj flankoj monteto Väisälänmäki. Bedaŭrinde tamen ankaŭ kaŝiĝis

tre interesaj pejzaĝoj pro ke la ĉirkaŭo de la montpinto estis tre nebula.

Siatipa nacia pejzaĝo realiĝis ankaŭ per mopedo ekskurso gvidita de Halavatun Papat. Estas ja esenca parto de finnaj kamparaj pejzaĝoj vidi klasikmodelan Tunturi-mopedon sur sabla vojo inter pingloarbaj arbaroj. Plej bone, se la mopedo ankoraŭ iĝas parkita ĉe vilaĝa vendejo, kiu tamen ankaŭ estas daŭre malaperanta kulturero de la finna kamparo. En la vilaĝo Runni ankoraŭ funkcias propra vendejo.

En manoj de Halavatun Papat mopedo montriĝis ankaŭ taŭga muzikilo. Sed pure al responso de Savo-anoj EAF ne konfidis la programon de la Aŭtunaj tagoj. Muzikado de la litova grupo Asorti ofertis la malpli ekzotikan parton de la programo.

Ĝuadon de Nord-Savo-aj vidindaĵoj daŭrigis la Postaŭtunaj tagoj. Eblis vidi ankaŭ aron da bovinoj, kiun posedis mem nia gastiganto Onni



Vilaĝa vendejo de Runni. Apude parkita la mopedo de iu halavatun papa.

Kauppinen. Ĝojigis la vere internacia etoso, ĉar la Postaŭtunajn tagojn partoprenis kaj litova kaj slovaka familio, pro kio duono de la partoprenantoj estis eksterlandanoj.

Speciala programero estis vizito en salika bieno, proksimume unika en tuta Finnlando. La salikkultivisto Kimmo Hakala kun sia edzino Hillevi prezentis plurajn diversajn salikspeciojn kreskantajn en la kampoj kaj diversajn objektojn, kiujn ili fabrikas el saliko. Ili kultivas la bienon dum kelkaj jaroj kaj en daŭra proceso estas esplori, kiuj specioj de salikoj povas esti sukcese kultivataj en finnlanda klimato. Kelkaj dekoj da specioj kreskas en Finnlando nature, sed ekzistas multoble pli.

Mikko Mäkitalo



Mopedaro ekveturas.

Claude Piron: Esperanto etenee normaalialia tahtia

Esperantistit usein valittavat, että muu maailma ei ymmärrä heidän näkökohtiaan eikä heidän asiansa etene riittävän nopeasti.

Tosiasiassa esperanton käyttö kielenä koheenee aivan normaalialia tahtia, sillä tietoisuus maailman kieliongelmistä etenee niin ikään omassa normaalialissa historiallisessa rytmisään, kirjoittaa sveitsiläinen psykologi Claude Piron Esperanton Maailmanliiton äänenkannattajassa Esperantossa.

Ihmisen luonteelle on ominaista, että jos jokin toivomamme asia ei toteudu haluamallamme tavalla, alamme käyttäytyä pienen lapsen lailla. Meillä ei aina ole riittävää realismin tajua. Sen tähden haemme syyllisiä ulkopuolelta tai alamme syytellä muita esperantisteja siitä etteivät he toimi riittävän aktiivisesti tai että he toimivat väärin. Tämä on normaalialia ihmisen käyttäytymistä. Mehän olemme kypsiä vain joissakin elämämme tilanteissa.

Miksi muu maailma ei ymmärrä meitä esperantisteja, kysyy Piron ja vastaa, etteivät ihmiset yleensäkaan ymmärrä maailman kielitilannetta. Syitä tähän on useita. Esimerkiksi kielten suhteitten moninaisuutta on vaikea tajuta. Olemme myös taipuvaisia yksinkertaistamaan monimutkaisia ongelmia.

Toinen psykologinen kieliongelmaan liittyvä seikka on pelko. Tämä saattaa hämmästyttää monia, sillä jos sanomme poliitikolle tai kielitieteilijälle tai lähestulkoon kenelle tahansa, että pelko vaikeuttaa maailman kieliongelman ymmärtämistä, meitä pidetään kaistapäisinä. Vastaväitteenä kuullaan, että eihän todellista kieliongelmaa ole olemassakaan tai englannin kieli ratkaisee vaikeudet tai kielenkääntäjät. Ja jos ongelmia esiintyykin, ne eivät liity pelkoon.

Unohdamme kuitenkin, että usein pelkomme ovat alitajuntaisia ja ne estävät meitä toimimasta viisaasti. Kieliin liittyvät uhat ovat sidoksissa kuvaan itsestämme. Jo lapsena huomaamme kuuluvamme tiettyyn kieliyhteisöön. Syvällisessä mielessä minun kieleni olen minä. Jos joku arvostelee tai vainooa minun omaa kieltäni, silloin hän kritisoi ja vainooa samalla minua.

Monilla ihmisillä on valmiina kielteinen asenne esperantoa kohtaan, sillä ihminen tuntee ettei esperanto ole yhdenkään kansan kieli, joten siltä puuttuu identiteettiä. Se ei siis ole kieli ihmistä varten eikä sillä ole suhdetta todellisiin kieliin. Vaistomaisesti kuvitellaan, että esperantoon liittyy sellaisia yleismaailmallisia tavoitteita, jotka voivat uhata muita kieliä ja että esperanto koskettaa yksilöä kielteisellä tavalla. Tämä voi kuulostaa jo fantasiaa, mutta sitä se ei suinkaan ole. Silloin kun käytetään psykologisia tutkimusmenetelmiä ja kysytään mitä tulee mieleen sanasta esperanto, hyvin usein nousee esille juuri nämä tiedostamattomat pelkotilat.

Samaistuminen

Pironin mukaan esperantisteilla on eräs muista poikkeava piirre, jota harvemmin tulee ajatelleeksi: samaistuminen. Ruotsalainen joka puhuu englantia esimerkiksi brasilialaisen ja korealaisen kanssa, tuntee itsensä ruotsalaiseksi. Jos hän puhuu esperantoa heidän kanssaan, hän tuntee itsensä esperantistiksi ja samalla hän tuntee, että myös hänen keskustelukumppaninsa ovat esperantisteja ja että he kuuluvat erilaiseen kulttuuriyhteisöön. Vaikka joku heistä puhuisi loistavaa englantia, ei hän tuntisi silti kuuluvansa anglo-saksiseen ympäristöön.

Kieli- niin kuin muillakin elämän alueilla on tekijöitä, jotka mutkistavat kokonaisuuden hahmottamista. Mitä tulee esperantoon se koskettaa enemmän ihmisen perusolemusta kuin mikään muu vieras kieli. Aluksi esperanto on harrastajalleen kieli muiden joukossa, mutta sen jäl-

keen kun harrastaja alkaa tuntea olevansa sinut kielen kanssa, esperanto koskettaa syvällisesti ihmisen psyykettä. Tämä johtuu siitä, että esperanto seuraa aivojen luonnollista toimintatapaa välittää ilmauksia.

Luonnollinen kielen oppimistapamme on yleistää kielen yleisiä piirteitä. Esimerkiksi kaikki ranskalaiset lapset sanovat *des cheval* (hevokset) *des chevaux*'in sijasta tai *vous faites* (sinä teet) *vous faites*'n sijasta. Englanninkielinen lapsi ilmaisee jalat sanalla *foots* ennen kuin löytää oikean muodon *feet* tai hän sanoo *he comed* (hän tuli) ennen kuin oppii, että pitää sanoa *he came*. Esperantossa tällaisia virheitä ei esiinny, joten kielen käyttäminen on selkeää heti alusta lähtien.

Muissa kielissä on runsaasti pakollisia rakenteita ja ilmauksia. Esimerkiksi englanniksi täytyy sanajärjestyksen vaatimusten mukaisesti sanoa ”hän auttaa minua”, ranskaksi ”hän minua auttaa” ja saksaksi, että ”hän auttaa minulle”. Esperantisti voi valita minkä tahansa muodon näistä vaihtoehdoista, sillä kielessä on vapaa sanajärjestys. Lisäksi esperanto on melko suvaitsevainen mitä tulee kieliopillisiin ja sananvalintaan liittyviin virheisiin. Akkusatiivin unohtamista tai sen virheellistä käyttämistä ei pidetä suurena rikkeenä, sillä juuri milloinkaan siitä ei aiheudu väärin ymmärtämistä.

Edellä sanottu ja lisäksi se, että jokaisella on mahdollisuus luoda uusia sanoja, synnyttää kielellisen vapauden ympäristön, joka kumpuaa syvältä ihmisen ajattelusta ja sen vaistomaisesta perustasta. Esperantoksi onkin helpompaa olla spontaani kuin esimerkiksi ranskaksi, sillä ranska sisältää mielivaltaisia kieltoja.

Ihmiset, jotka eivät kuulu esperantomailmaan, eivät voi ymmärtää vieraaseen kieleen samaistumista. Sen tähden tällainen kieleen samaistuminen tuntuu ihmisistä perin oudolta. Tätä taas esperantistit eivät ota huomioon. Jos esperantoa kritisoidaan tai hyökätään kansain-

välisen kielen ideaa vastaan, tulee tunne, että hyökätään minua vastaan. Tästä seuraa luonnollisesti vastahyökkäys, joskus sangen rajukin. Vastapuolelta katsottuna tällainen vihastuminen on todiste esperantistien fanaattisuudesta.

Mieletön järjestelmä

Piron kirjoittaakin, että kieliongelmia lähestytään epäterveellä tavalla. Näin varsinkin silloin kun kyseessä on suhtautuminen esperantoon. Yleensä ratkaisuihin vaikuttavat taloudellisuus, vaivattomuus, energian säästö, tehokkuus ja hyvä lopputulos. Kieliongelmiensa ratkaisussa nämä tekijät tyystin sivuutetaan ja ollaan valmiita hyväksymään mutkikkaita ja kalliita ratkaisuja halvimman ja oikeudenmukaisen viestinnän sijasta.

Nykyinen järjestelmä pakottaa miljoonia lapsia opiskelemaan vuosikausia niin vaikeita vieraita kieliä että keskimäärin vain yksi sadasta Euroopassa ja yksi tuhannesta Aasiassa kykenee käyttämään niitä tehokkaasti opintojensa päätyttyä.

Jos tällaisista tuloksista huomauttaa toimittajille ja päättäjille ja yrittää osoittaa heille terveemmän ja edullisemmän tavan tulla ymmärretyksi, saa vastaukseksi vastalauseiden vyöryn. Maton alle lakaistaan kaikki todisteet eikä niihin haluta perehtyä. Pelätään olla vastakkain tuuden kanssa. Tämä jos mikä on todiste neuroosista, käytöksen patologisesta luonteesta. ”Päättäjät siis kieltävät jotakin tietämättä että he kieltävät; he pelkäävät tietämättä että he pelkäävät”, kirjoittaa Piron.

Tosiasiassa valtioiden ja kansojen välinen kielen kenttä on pyhää ja koskematonta aluetta. Näitä aiheita käsittelevät tutkimukset sivuuttavat 99-prosenttisesti esperanton ikään kuin ihmiskunnalla ei olisi minkäänlaista muuta kokemusta kansainvälisestä kommunikoinnista kuin tavanomainen kääntäminen tai arvovaltaisen kielen, kuten englannin, käyttäminen yhteydenpidossa.

YK:ssa ja EU:ssa löytyy kielitilanteesta tuhansia sivuja tutkimuksia ja dokumentteja, mutta tutkimuksia, joissa esperanto olisi myös mukana, löytyy vähemmän kuin ihmisellä on sormia. Syitä tällaiseen laiminlyöntiin on monia. Kaikkia valtioita ei miellytä se, että tavalliset ihmiset voisivat esteettä kommunikoida toistensa kanssa. Lisäksi on yhteiskunnallisia syitä. Ihmiset, jotka osaavat riittävän hyvin englantia tai muita merkittäviä kieliä, omaavat monia etuja niihin verrattuna, jotka hallitsevat vain paikallisia kieliä. Tämä näkyy erityisesti kehitysmaissa.

Kieli ja tunnetila

Ongelman ytimenä Piron pitää käsitteen kieli tunnetilaa, jonka voima syvästi väräyttää sielun säikeitä. Mehän ajattelemme käsitteiden ja sanojen avulla. Jos sanon sota tai raha, seksi tai atomienergia, jokin liikahda sisälläni vaikken sitä tajuaisikaan. Näitten käsitysten joukosta löytyy myös tunteita herättävä käsite kieli. Miksi? Koska kieli auttaa ymmärtämään itseämme. Kielellä tulemme myös ymmärretyksi. Jos jokin painaa mieltäni ja puhun siitä jollekin, joka kuuntelee ja ymmärtää minua, oloni helpottaa. Kun vauva itkee ja aikuinen ei tiedä syytä, aikuinen on ymmällä eikä hän voi reagoida itkuun kuin avuttomilla ilmeillä. Kun lapsi oppii kieltä ja sanoo, että minun korvaani särkee, aikuisen reaktio on jo toisenlainen. Tapahtuu todellista sanallista viestintää, joka muuttaa elämää.

Koska viestintä tapahtuu yleensä äidin ja lapsen välillä, käsitteen kieli tunnetila sisältää tunteen äidistä. Sen tähden enemmistö kielistä käyttää ilmausta äidinkieli, vaikka kyseessä onkin vanhempien ja ympäristön käyttämä kieli.

Kielen oppiminen ei ole sen mystisempi asia kuin oppia ajamaan autoa. Silti niillä on suuri ero. Ajamaan oppiessa meillä on jo kokemusta oppimisesta. Sen sijaan kun opimme äidinkielen emme tiedä oppivamme. Elämme siis ih-

meen keskellä. Näissä oloissa arkisesta asiasta tulee pyhä ja järjen ulottumattomissa oleva asia.

Kätkeyty viesti

Kielen tunteen ydin jonakin myyttisenä ja jumalten antamana lahjana on siten pyhästi koskematon. Tuohon ytimeen on lisättävä ensimmäiset perhesuhteet. Niitten yläpuolella on kolmas seikka, suhde arvovaltaan. Lapselle kielen oppimiseen sisältyy kätkeyty viesti, jota ei yleensä selitetä. Jos lapsi puhuu väärin, häntä oikaistaan ainakin siinä vaiheessa kun hän menee kouluun, jottei hänelle naurettaisi eikä häntä pilkattaisi. Se viestittää lapselle, että hänen käyttämänsä kielen muoto ei ole ollut hyväksyttävissä.

Mitä tämä psyykkisesti tarkoittaa? Se välittää kätkeyty viestin; älä luota spontaaneihin luonnollisiin yleistyksiin, jotka havaitsit; älä luota johdonmukaisuuteesi; älä luota järkeen, refleksiin ja vaistoosi; älä luota itseesi. Kielissä on tabuja, joita kukaan ei voi oikeuttaa. Jos lapsi haluaa sanoa hän tuli ja sanoo *er komte* tai *il venu* tai *he comed*, hänelle huomauteetaan, ettei niin voi sanoa, vaan on sanottava *er kam*, *il est venu* tai *he came*. Jos lapsi kysyy että miksi, järkevää vastausta ei osata hänelle antaa. Sanotaan vain, että koska näin on. Esi-isien ja jumalien kunnioittaminen on tärkeämpää kuin logiikka, järkevyyden, vaistot ja spontaani pyrkimys johdonmukaisuuteen.

Esperanto ikään kuin pilaa tämän kaiken. Se syntyi äskettäin ja sehän on pyhäinhäväistystä, sillä kielellä ei ole oikeutta olla nuori. Ja lisäksi sanotaan, että esperantolla ei ole poikkeuksia ja sehän on jo rikos. Mitä jää jäljelle esisiemme arvovallasta, jos seurataan kielen luonnontutkimuksen loogista ilmaisua. Sen tähden esperanto aiheuttaa alitajuntaista pelkoa sielumme syvyyksissä. Mielletään, että se vie äidinkieltämme myytin ja pyhyiden. Siinä on muuan syy miksi esperantoa ei haluta tutkia viileän asiallisesti ja tieteellisesti.

Lisäargumenttina on Pironin mukaan myös se, että Esperanto ilmestyi kuin tyhjästä yhden miehen luomana. Esperantolla on isä muttei äitiä. Tosiasiassa Zamenhof ei luonut esperantoa vuonna 1887. Tuona vuonna ilmestyi kielen siemen, joka sittemmin Zamenhofin mielessä ja vihkosissa kehittyi edelleen. Mutta vasta tämän prosessin jälkeen projektista tuli julkinen; siemen oli kylvetty. Siemen voi kasvaa hyvässä maaperässä ja tuo kasvualusta on esperanton äiti, jonka kautta siitä tuli elinvoimainen kieli, joka ei ole riippuvainen joistakuista yksilöistä.

Sinnikkäät tosiasiat

Näette siis, kirjoittaa Piron, että esperanton psykologiset aspektit ja maailman kieliongelmat ovat mutkikkaampi ilmiö kuin äkkipäätä osaisi kuvitella. Monien ihmisten psyykestä löytyy vastustusta kansainvälistä kieltä kohtaan. Se ei ole mikään uusi ilmiö. Euroopassa vastustettiin aikoinaan intialais-arabialaisten numeromerkkien käyttöön ottamista. Silloinen eliitti, eikä vain se, piti pyhäinhäpäisynä käyttää niitä roomalaisten numeroiden sijasta.

Olen varma, vakuuttaa Piron, että myös esperanto tulee olemaan yleisesti hyväksytty. Enemmän ja enemmän löytyy niitä kielitieteilijöitä ja muita, jotka ymmärtävät esperanton arvon. Kuten Lincoln sanoi, totuus voidaan salata hetken aikaa osalta julkisuutta, mutta totuutta ei voi salata kaikilta kaiken aikaa. Tosiasiat ovat sinnikkäitä.



Claude Pironin laaja artikkeli Aivan normaalia kehitystä (Tute normala progreso) on julkaistu kahdessa osassa Esperanton Maailmanliiton äänenkannattajassa Esperantossa helmi- ja maaliskuun numeroissa 2004.

*Kooste ja käännös
Erkki Röntynen*

Viglaĵaj diskutoj kaj nova EEU-statuto en Bilbao

La 6-a Esperanta Eŭrop-Unia Kongreso okazis la 25-29-an de aŭgusto en Bilbao en Hispanio. Inter la 284 esperantistoj el 24 landoj mi estis la sola el Finnlando. En la programo estis prelegoj pri la esperantoagado en Bilbao, vidpunktoj pri Eŭropa Unio kaj aliaj temoj. Dum la vesperoj estis muzika programo kun la fratoj Dalmore el Danio kaj moderna danco de junulinoj el Pollando. Estis ankaŭ ekskursoj en la urbo kaj tuttaga ekskurso al Gernika kaj Bermeo.

Ĉiutage estis komitatkunsidoj kun diskutoj pri la agado de EEU. Oni diskutis leterojn al EU-parlamentanoj pri esperanto kiel vivanta lingvo kaj al edukministerioj pri enkonduko de esperanto kiel parto de la studenta ekzameno, laŭ la hungara modelo. Tie de kelkaj jaroj studentoj povas elekti esperantan lingvoekzamenon. Multe oni ankaŭ diskutis pri la laboro de la Brusela komunikadcentro kaj la tutpaĝaj anoncoj, kiujn la japana industriestro Etsuo Miyoshi pagas por la EU-landaj ĉefgazetoj.

Finfine estis decidite ke EEU havu juran personecon. EEU estos internacia organizo laŭ belga leĝo. Efektivaj membroj estas landaj asocioj en la EU-landoj kaj observantaj membroj povas esti aliaj asocioj aŭ personoj kiuj ne povas esti efektivaj membroj. Pri akcepto de novaj membroj decidis la ĝenerala asembleo, kiu estas la nova nomo de la komitato. Al la asem-

bleo ĉiu efektiva membro povas sendi reprezentanton, kiu havas voĉdonrajton se la membro-asocio pagis sian kotizon.

Pri la membrototizo por la efektivaj membroj la komitato decidis ke ĝi restos 50 cendoj por la 15 malnovaj membroj kaj 25 cendoj por la 10 novaj. Pri la membrototizo por observantoj oni ne faris apartan decidon. Por daŭriga agado de la Brusela komunikadcentro EEU esperas ke la landaj asociaj instigo siajn membrojn fari donacojn.

Nova estas la decido ke EEU ne havas nur estraron, sed ankaŭ komisiitojn pri diversaj temoj. Ekzemple mi post la kongreso povas titoli min komisiito pri edukado. Kiel prezidanto kaj vicprezidanto restas Sean O’Riain kaj Flory Witdoeck sed la kasisto/sekretario Johan Derks estis anstataŭiginta per Zlatko Tisjlar. La periodo por la estraro estas trijara kaj novan estraron oni elektos sekvontjare dum la UK en Litovio.

Carola Antskog



Carola Antskog flankita de la prezidantoj Jesús Miguel Garcia Iturrioz (kongreso) kaj Sean O’Riain (EEU).

IJK: urbega antaŭkongreso, mezzrusiaj herbejoj kaj nordia kunlaboro

Urbetano en *Piter*

Mi jam dum iom da tempo opinias, ke mondo ne bezonus urbojn pli grandajn ol duonmiliono da loĝantoj. Laŭ mia sperto tro grandaj urboj estas malfacile bicikleblaj, kaj el ekologia vidpunkto ili multmaniere ŝarĝas ilian ĉirkaŭaĵon per sia trafiko kaj transportado. Plejparton de la historio la homaro vivis sen tiom grandaj urboj. Post ke la imperio de Romio disfalis, malkreskis la urbo Roma, kiu dum sia pinta floresko havis 1,2 milionojn loĝantojn. Ne antaŭ ol en 19-a jarcento denove formiĝis en mondo la unua milionloĝanta urbo, Londono.

Sed mi ne povas detrui ĉiujn urbegojn de la mondo. Sufiĉa sperto devas esti jam tio, ke mi trabatalas mian alveturon tra iliaj trafiksystemoj. Tion mi ĉi somere faris en St-Peterburg, tra la betona ĝangalo de 6 milionoj loĝantoj. Aŭ oficiale 4,5 milionoj, sed kvarono estas neoficialaj loĝantoj, nur pro burokrataj malfacilaĵoj.

IJK-antaŭkongresanojn gastigis la loka Esperanto-klubo en sia klubejo. Dum tri tagoj oni povis konatiĝi kun la fascinaj trajtoj de St-Peterburg, aŭ *Piter*, kiel rusoj per alternativa neoficiala nomformo vokas la urbon. Fascina urbo ĝi estas. Iom similas kun Turku, havante multajn malnovajn ornamitajn domojn kaj riveron, pontojn kaj ŝipojn en centra rolo, kvankam kaj la urbo kaj la rivero estas en iom alia grandekategorio.

Per altkvalita ĉiĉeronado prezentiĝis la kutimaj turismaj vidindaĵoj, kiel multaj palacoj el tempoj de la rusaj caroj, sed ankaŭ iom pli alternativaj lokoj, internoj de urbaj loĝdomoj kun ilia kontrasto kompare kun la pompaj palacoj. Prezentiĝis ankaŭ domoj kaj stratanguloj en kiuj la literaturaj karakteroj de Dostojevskij aventuris. Pro tio jam sentiĝas por mi konata Raskolnikov, kvankam mi neniam legis nek la libron Kri-

mo kaj puno nek iun ajn alian libron de Dostojevskij.

Fine la plej plaĉanta programero de la antaŭkongreso por mi estis vizito en muzeo pri fervoja tekniko. Tie ilustrigis krom la teknika flanko ankaŭ iom da evoluo de ideologio: En fronto de sovetaj lokomotivoj estis reliefo pri Lenin, sed en la lokomotivoj el iu periodo apud Lenin videblis ankaŭ Stalin. Pli poste, kiam oni konstatis, ke Stalin eble ne tamen estis tiom honorinda persono, aperis denove sola Lenin.

Fervojararo ĉiam estis grava por Rusio, ĝi ja estas tre trafa transportrimedo por vasta lando. Kvankam Rusio estis ne inter la plej unue industriigintaj landoj, ĝi frue post invento de fervojo interesiĝis pri ĝi, kaj la tiama ĉefurbo St-Peterburg estis la komencloko de konstruado de fervojoj. Ankaŭ nuntempe fervojararo estas grava por Rusio, kaj laŭ diro de kelkaj spertaj vojaĝantoj la fervoja sistemo en Rusio estas en multaj aspektoj pli bona ol la okcidenteŭropa, ekzemple en transportado de biciklo sur trajnoj.

Sola finno filozofumas pri najbarpopolaj rilatoj

Povas iĝi ete delikata responso esti la sola finno en kongreso en Rusio. Mi devis renkonti diversajn demandojn pri Finnlando, ankaŭ demandon, ĉu estas vero ke finnoj malamas rusojn. Eble instigite pro la fakto ke nur unu finno estis tie, dum svedoj, danoj kaj norvegoj ĉiuj estis pluraj.

Kion do respondi al tio? Certe oni povus konstati, ke nur iel hazarde mi estis la sola finno, kiu havis intereson pri ĉi-jara IJK. Sed mi ankaŭ ne volas ŝajni, ke ne estus iuj problemoj en rilatoj inter finnoj kaj rusoj. Ni finnoj ne taksas rusojn bone, tion montras ankaŭ enketoj pri opinioj. Al tio evidente kontribuas la okazaĵoj en 1940-aj jaroj kaj ankaŭ pli poste.

Do, mi foje respondis, ke lasta fojo ke Finnlando estis en milito, tio estis kontraŭ Rusio, kaj tio devas havi siajn efikojn al pensoj de finnoj pri rusoj. Poste mi ekmemoris, ke mia respondo estis malĝusta, eĉ en du manieroj.

Unue, se oni volas esti pedanta, Finnlando neniam estis en milito kontraŭ Rusio. Plurfoje dum jarcentoj militis Svedio, inkluzive Finnlandon, kontraŭ Rusio, kaj dufoje militis Finnlando kontraŭ Sovetunio, kiu inkluzivis Rusion, sed neniam precize Finnlando kontraŭ Rusio.

Due, se oni eĉ akceptas interpreti, ke Sovetunio kaj Rusio reprezentas la saman landon, lasta milito de Finnlando tamen estis la Lapona milito kontraŭ Germanio. Tiu ofte forgesita milito nur ne lasis en animojn de finnoj tiom amarajn spurojn kiom la du militoj kontraŭ Sovetunio. Kaj kompreneble ke ne, baze de statistikoj: oferoj de la Lapona milito estis nur 1000 mortintaj kaj 3000 vunditaj, de la du militoj kontraŭ Sovetunio pli ol 100 000 mortitaj kaj 270 000 vunditaj.

Kio ŝteliĝis

Tuj evidentis, ke oni ne vane jam anticipe avertis la partoprenantojn de la antaŭkongreso, ke St-Peterburg estas loko, kie promenanto indas atenti pro ŝtelistoj. Jam dum la unua vespero ni povis ŝanĝi la malagrablajn spertojn de la tago en la urbo: Unu rimarkis, ke zipo de sako portita sur dorso iĝis malfermita, sed feliĉe rimarkis tion antaŭ ol io ŝteliĝis. Unu sentis eksterulan manon en sia poŝo kaj puŝis ĝin for antaŭ ol io ŝteliĝis. Kaj mi, foje spertinta ŝtelon de biciklo eksterlande, gardis nun mian posedaĵon sufiĉe bone, suspektante ĉiun preterpasanton, kiu per rigardi mian biciklon montris intereson por ŝteli ĝin aŭ kiu per proksimeco al mia biciklo montris minacon ŝteli ĝin aŭ kiu per nek rigardi nek proksimi mian biciklon montris ruzecon por ŝteli ĝin.

Kaj fine do ĝi okazis. Ni sidis en la klubejo, kaj unu partoprenanto venis kaj anoncis, ke ŝi ne trovas la sakon, kiun ŝi ĵus lasis en alia ĉambro surplanken. Momento da konfuzo kaj de-



La stando de Finnlando brave reprezentis nian landon en Festivalo de kulturoj.

mandado, ĉu iu alia movis la sakon, ĉu ŝi certe memoras, kien ŝi lasis ĝin. Kaj oni povis do nur konstati, ke ĝi malaperis.

Oni do rekaptis la memorojn pri kiel okazis. Grupo da knabinoj envenis, kaj tiu kiu envenis lasta, memoris, ke post ŝi la ejon envenis ankorau iu alia, sed tiu estis neniu de la kongresanoj. Ŝajnas, ke iu eksterulo en la urbo rimarkis, ke turiste aspektantaj knabinoj promenas, kaj decidis sekvi ilian vojon ĝis ilia loĝejo. Li do sukcesis eniri antaŭ ol pordo estis ŝlosita, prenis tie la unuan troveblan sakon kaj foriris kun ĝi. Ne katastrofo por la posedanto, sed perdo de du fotiloj kaj aliaj aĵoj.

Kio rompiĝis

Gumoj, kompreneble.

Kio lerniĝis

Oni certe povus uzi tempon en IJK ankaŭ pli utile ol kion mi faris, ekzemple partopreni la seminarion pri instruado de Esperanto. Sed mi

pensis, ke inter biciklado al St-Peterburg kaj hejmen mi bezonos bonan ripozon, kaj tial okazis, ke mia ĉefa ejo iĝis la sunaj herbejoj apud la IJK-ejo.

Sed la organizantoj ne lasis partoprenantojn tutan tempon ripozi. Unu ĉefa programero de la kongreso estis teatraĵo, kiun partoprenis principe ĉiuj. La partoprenantoj estis dividataj en grupojn, por kiuj ĉiuj estis donata tasko prepari teatraĵon de difinita temo je difinita stilo. Tiel pleniĝis kelkaj noktoj de ekzercado de la teatraĵo, kio ja donis bonan kialon uzi la tagojn por dormado sur herbejo.

Mian individuan responsemon por kontribui vekigis la programero Festivalo de kulturoj. Krom ke mi per la stando prezentis erojn da la finna lingvo kaj kulturo, mi ankaŭ kontribuis al muzika parto. Kaj tio fariĝis per bonega nordia kunlaboro: mi, per gitaro pruntita de dano, kaj kun svedo per sia fluto, instruis al interesiĝantoj popolkanton el svedlingva finnlanda regiono.

Francoj kaj poloj kaj aliaj ŝajnis esti kontentaj pro nia finna-sveda kantoinstruado, kvankam estas kredende, ke ili poste apenaŭ memoras pri la kanto pli ol kion mi pri la lernita pola kanto. Mi memoras nur tiom, ke la poloj rifuzis traduki la lastan ĉapitron de ilia kanto, kaj lasis por imago de ni aliaj pensi, kiom maldecaj vortoj por kantoj povas ekzisti.

Konkludoj pri Rusio

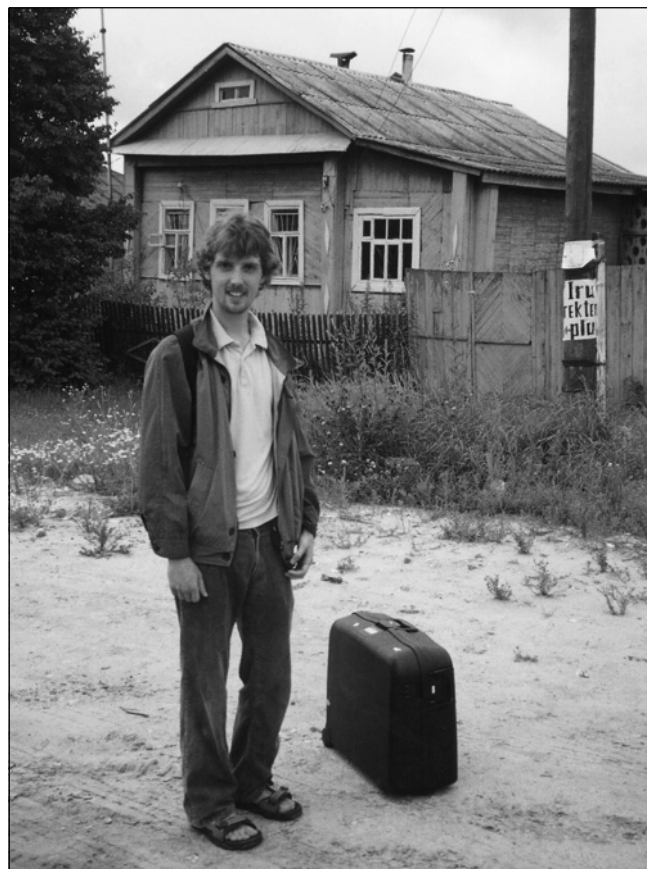
Se vojaĝanton plaĉas esti bonvenigata per la verda stelo ĉe pordo de kongresejo, tion post rusiaj regionoj povas fari ankaŭ la cirklo de 12 oranĝkoloraj steloj. Eĉ se la flago sub tio estas ne nia *siniristolippu*, sed la *sinimustvalge* aliflanke de la Finna golfo. Tie mi sentis min hejma ne nur pro tio, ke mi sukcesis esti komprenata per finnisme kriplanta estona lingvo, sed ankaŭ ĉar estonoj hobbias bicikladon multoble pli ol rusoj. Mia tuja impresio estis, ke mi jam dum unua vespero en Estonio vidis pli da biciklantojn ol dum la du semajnoj en Rusio.

Mia ĉefa impresio restas, ke Rusio estas neniel terura loko. Vojoj taŭgas por biciklado, kaj mia origina revo bicikli la tutan vojon al Kovrov estis pro cirkonstancoj eĉ tute realisma, kvankam bezonus ja du semajnojn por unudirekta veturo.

Kvankam de ni finnoj estimo pri rusoj estas ne alta, ili ja estas plejparte amikaj homoj. Kaj certe pli malfermaj ol finnoj. Kelkfoje mi en kamparaj vilaĝoj renkontis homojn, kiuj havis tute sinceran intereson pri la stranga vojaĝanto. Kaj malgraŭ ke komuna lingvo inter mi kaj ili limiĝis je maksimume 50 vortoj, mi kredas ke mi sukcesis klarigi, ke mi estas finno biciklanta ĉirkaŭ la Finnan golfon.

Sed kiel ajn pri rusoj, urbojn tiom grandajn kiom St-Peterburg mi ne ŝatas. Survoje mi ja ŝatis urbojn kiel Vyborg, Ivangorod, Narva, Sillamäe, Jõhvi kaj Rakvere.

Mikko Mäkitalo



Magnus el Svedio sur vojo de rusa vilaĝo proksime de IJK-ejo.

Printempa ekskurso en la nacia parko de Leivonmäki

La ekskurso, aranĝita de Esperantoklubo de Jyväskylä, okazis la 20-an de majo en la ŝanĝema printempa vetero kun suno, vento kaj ekpluvetoj. Surprizis la aranĝantojn relative granda partoprenantaro, kiu kolektiĝis antaŭ la parka informejo. Krom el Jyväskylä venis kvin esperantistoj el Mikkeli, du el Keuruu, du el Helsinki-Kirkkonummi kaj unu el Lahti kaj Kotka.

Do entute 17 esperanto-parolantoj marŝis inter la pinegoj vikle babilante finne kaj esperante kaj studante birdojn, herbojn, muskojn kaj likenojn. Nia celo estis atingi la kabon de ĉ. 2-kilometra sabla terspino, kiu etendiĝis inter la bordoj de la lago Rutajärvi. Reveninte ni manĝis ĉe la fajro kaj mirigis per nia lingvo aliajn, kiuj samtempe ripozis kaj manĝis samloke.

La nacia parko de Leivonmäki situas ĉ. 50 km sude de Jyväskylä, proksime al la ĉefvojo

nro 4.

Ĝi havas du tute aliaspektajn partojn: unu havas multkilometran padoretaron en ŝanĝema pinarbaro kun lagoj, lagetoj kaj montetoj kaj alia konsistas el la larĝa marĉa areo, el kiu granda parto estas protektata por birdonestado kaj tial nepermesita eniri. En la informejo de tiu-ĉi parto staras 3,5-metra "torfostatuo", kiu rakontas la historion de tiu marĉo dum dekmiloj da jaroj. En la areo estas konstruita 2-kilometra "ligna pado", kiun ni marŝis kaj tie ni aŭdis unuan fojon ĉi-printempe kukolkantadon. Por ni ĉiuj ĝi promesis multajn feliĉajn jarojn.

La komuna liberaera renkontiĝo bone sukcesis kaj ni kore dankas al ĉiuj diverslokaj partoprenantoj.

*Seija Kettunen
Esperantoklubo de Jyväskylä*

Tervetuloa mukaan Jyväskylän syksyn toimintaan!

Sepänkeskuksen Happi-kokoustilassa keskiviikkoisin klo 16.30-18.30:

ke 13.10. Esperantokielinen keskustelupiiri – esperantolingva diskutrondo. Persono, kiu influis mian vivon – Henkilö, joka on vaikuttanut elämäni

ke 27.10. Jorma Ahomäki, Turku: Vilna, ensi vuoden kongressikaupunki

ke 10.11. Hallituksen kokous, jossa valmistellaan syyskokoukselle esitettäviä asioita

ke 24.11. Jyväskylän Esperantokerho ry:n syyskokous klo 16.30

ke 8.12. Vietetään kerhon pikkujoulua mm. ruojen ja jouluisen tarjoilun merkeissä

su 12.12. Järjestöjen joulumessut Hipposhallissa

Esperanton alkeiskurssi

Pentti Makkosen järjestämä näyttely "Esperantoa 100 vuotta Jyväskylässä" on kiertänyt kevään ja kesän aikana 16 eri paikassa Jyväskylässä: lukioissa, kirjastoissa, Huhtasuon kylätöimistössä ja koululaisten kevättapahtumassa Toukofestissä. Toivomme, että tämän myötä esperanto on tullut tutuksi ja kiinnostus herännyt. Siksi järjestämme esperanton alkeiskurssin viikonloppukurssina loka-marraskuun aikana. Lisätietoja Seija Kettuselta, puh. 254 609.

Opintokerhotoiminta jatkuu

Kevätkauden opintokerho *Sep fratoj en Esperanto* onnistui hyvin. Opimme paljon uutta esperanton kielestä ja Aleksis Kiven mestariteoksesta. Syksyn opintokerhon teemana on "Tra la mondo per Esperanto". Opintokerho aloittaa ke 15.9. teemalla *Persono, kiu influis mian vivon*. Myös vierailijat ja "kuunteluoppilaat" ovat tervetulleita.

Seija Kettunen

Blinduloj kongresis en blanka urbo

La 70-a internacia kongreso de blindaj esperantistoj (IKBE) okazis en aŭgusto en Beograd (Serbio kaj Montenegro). Kongreson aranĝis ĵus naskiĝinta societo La Suda Stelo kun subteno de Serbia kaj Beograda blindulasocioj kaj Beograda esperantosocieto kaj aliaj subtenantoj.

El 16 landoj partoprenis 90 kongresanoj, el Finnlando du. La ĉefa temo estis profesia edukado kaj enlaborigo de viddifektitoj. Precipe estis parolita pri enlaborigo de masaĝistoj kaj muzikistoj. Aprezo de viddifektita dungito kaj egalrajta traktado en laborsocieto estis vaste pritraktitaj. Arvo Karvinen prelegis pri la sociala fonduso de Eŭropa unio kaj enlaborigo de handikapuloj.

Dum ekskursoj ni konatiĝis kun la blindulmovado ekster Beograd en la regiono de Novi Sad. Blindulasocio en malriĉa kaj en politika senco malstabila lando provas organizi servojn de informado kaj enlaborigo al vidhandikapitoj. Muzikon oni ofte aŭdas, kampo de kulturo estas prezata. La nacia vespero konsistis el muziko, kiun nin ofertis fama preĝeja koruso, lerta pianistino, juna gefrata bando kaj ludantoj de etna arĉinstrumento. Laŭ spertuloj en la kulturo estas videblaj kaj aŭdeblaj spuroj de influo de la 300-jara

turka regado de Serbio kaj aliaj regionoj de Balkano. La tradicia kongresa programero – internacia vespero – ravis pere de talentoj kaj gajaj kontribuoj de kongresanoj mem. Ĉifoje eĉ aŭdiĝis eĥo el la jaro 1912: letero de Harald Thilander – esperanto-aktivulo en la blindulmovado – al prof. Théophile Cart.

En la urbo Beograd (blanka urbo) difektoj de bombardado en 1999 estas videblaj, sed ankaŭ renovigo. Sur la riveroj Danubo kaj Sava staras novaj pontoj, ŝipoj funkcias kiel kafejoj kaj restoracioj. Ankaŭ en la urbo troviĝas multaj restoracioj. Homoj estas helpemaj kaj turistoj povas senti sin bonvenaj.

Sekvonta IKBE okazos en Vilnius tuj post la 90-a universala kongreso. LIBE Asembleo petis, ke Arvo Karvinen daŭrigu preparlaboron de la 71-a IKBE kun litovaj gastigantoj. En 2006 IKBE okazos en Firenze kongrue kun la 91-a UK.

Ritva Sabelli

*Natalia Kasymova
(Germanio/Taĝikio)
prezentas siajn impresojn
pri la konversacia rondo,
kiun ŝi gvidis kaj dankas
kongresanojn, kiuj diligente plenumis taskojn
por la matenaj lecionoj.*



Nuori, kirjoita esperanton maailmasta!

Nuoren Voiman Liitto järjestää kirjoituskilpailun 13-19 -vuotiaille. Kirjoituskilpailun aihe on **MAAILMA RAOLLAAN**. Kirjoitus voi olla satu, kertomus, novelli tai essee, laji on proosa. Parhaista teksteistä kootaan valikoima, jonka Tammi julkaisee kirjana toukokuussa 2005.

Lähetä kirjoituksesi osoitteella:

Nuoren Voiman Liitto
Iso Roobertinkatu 29-31 A 4
00120 Helsinki

Kirjoitusten on oltava perillä 31.10.2004, katso tarkemmat ohjeet 16.9. ilmestyneestä Kodin Kuvalehdestä. Kilpailun tulokset julkistetaan Lasten ja nuorten valtakunnallisilla sanataidepäivillä Oulussa 25.2.2005. Osallistuneista valitaan kymmenen voittajaa, jotka kutsutaan kesällä 2005 kirjoittamisen kesäleirille Oriveden opistoon.

Kilpailutöitä ei palauteta, joten kannattaa ottaa itselleen kopio.

Rahasto edistää yliopistotasoisia esperanton opintoja

Suomen Kulttuurirahaston vuonna 2005 jakavien nimikkorahastojen joukossa on Terttu Östermanin rahasto. Suomen Kulttuurirahaston hakuaika päättyy perjantaina 29.10.2004.

Terttu Östermanin rahasto

Perustuu farmanomi Terttu Östermanin lahjoi-
tuksiin. Edistää säveltaiteita ja kirjallisuudentutkimusta, yliopistotasoisia esperanton opintoja ja tutkimusta sekä suomalaisen kirjallisuuden kääntämistä esperantoksi. Jakaa joka 2. vuosi. Tänä vuonna n. 48.000 euroa.

Lähde: Suomen Kulttuurirahasto Hakuopas 2005, www.skr.fi

Internacia fotokonkurso

Post ses sukcesaj konkursoj la redakcio de "La Ondo de Esperanto" invitas al partopreno en la sepa Internacia Fotokonkurso.

La konkurso ne estas ligita al deviga temo.

En la konkurso rajtas partopreni ĉiu fotemulo amatora aŭ profesia, sendepende de la loĝlando kaj lingvokono. Unu persono rajtas partopreni per maksimume kvin fotoj. La minimuma formato estas 10x15 cm. Fotoj povas esti koloraj aŭ nigra-blankaj, vertikalaj, horizontalaj kaj aliformataj. Fotoj senditaj elektronike ne estas akceptataj.

La konkursaj fotoj devas esti senditaj unuekzemplere al la sekretario de la konkurso, Halina Gorecka (RU-236039 Kaliningrad, ab. ja. 1248, Ruslando). La fotoj devas atingi la sekretarion de la konkurso antaŭ la 1a de decembro 2004.

La konkursaĵoj devas esti subskribitaj per pseŭdonimo. En aparta koverto kunsendata devas esti slipo kun la pseŭdonimo, aŭtenta nomo kaj poŝta adreso de la aŭtoro. Oni povas aldoni titolon aŭ klarigan noton al la fotoj, sed tio ne estas deviga. En la konkurso ne rajtas partopreni fotoj, kiuj jam estis premiitaj aŭ publikigitaj.

La juĝkomisiono aljuĝos premiojn al la laureatoj:

1. 50 eŭroj kaj abono de "La Ondo de Esperanto" 2005.

2. 25 eŭroj kaj abono de "La Ondo de Esperanto" 2005.

3. Abono de "La Ondo de Esperanto" 2005.

Specialan premion (libroj de "Sezonoj" kontraŭ ekvivalento de 50 eŭroj) ricevos la plej bona foto teme ligita kun Esperanto.

Ĉiu premiito ricevos diplomon. La rezulto estos anoncita je la Zamenhofa Tago 2004. La organizantoj rezervas al si la rajton ĝis la 31a de decembro 2006 uzi la ricevitajn fotojn en papera kaj elektronika formo kaj en ekspozicioj.

Sukcesojn!

Halina Gorecka & Aleksander Korzhenkov

”La Ĉeriza ĝardeno” en Esperanto

Esperantista kontribuo al la jaro de Ĉeĥov

Ekde 2000 ”Sezonoj” ĉiujare eldonas unu ampleksan libron el la rusa klasika literaturo: ”Resurekto” de Tolstoj (2000), ”Malvivaj animoj” de Gogol (2001), ”Blankaj noktoj” de Dostojevskij (2002) kaj ”Rusa novelaro. La 19a jarcento” (2003).

Ĉi-jare aperis, okaze de la 100-a mortodato de Anton Ĉeĥov, jubilea kolekto de Anton Ĉeĥov ”Ĉeriza Ĝardeno”. Ĝi enhavas 36 rakontojn, novelojn kaj dramojn de Ĉeĥov, inter kiuj estas jam klasikiĝintaj ”Sveda alumeto”, ”Dika kaj magra”, ”Ĥameleono”, ”Ĉevala familino”, ”Ivaĉjo”, ”Enua historio”, ”La homo en ujo”, ”La damo kun hundeto”, ”Urso” kaj la titolo drama ”Ĉeriza ĝardeno”.

La tekstojn tradukis Aleksander Korĵenkov, Aleksej Birjulin, Viktor Kudrjavcev, Valentin Melnikov kaj aliaj elstaraj ruslandaj tradukantoj. Ilin kontrollegis sep okcident-eŭropaj kompetentuloj. 352 paĝoj. Mendebila en libroservo de UEA.

Halina Gorecka

Lingvopolitiko en dopado

Sportistoj jam dum jaroj disvolvis plej diversajn klarigojn, kial troveblis dopaĵoj en iliaj korpoj. Unu kutimas manĝi bananojn kun la ŝeloj, unu kutimas trinki 30 tasojn da forta teo dum tago de konkurso kaj unu estas konvinkita, ke lia dentpuriga pasto iĝis objekto de malica sabotado. Kaj laŭ la plej nova greka versio, rifuzo de dopkontrola testo estis kaŭzita de motorcikla akcidento, pri kiu ĉe-estantoj sur la sama strato nenion aŭdis aŭ vidis.

Ĉi-somere inter la bonajn klarigojn estis enkondukita lingvopolitiko. Usona kuristo asertis, ke ŝi dum konkursoj en Martinique, kolonio de Francio, uzis medicinaĵon el ujo, kies varklariga

teksto estis nur en la franca, kaj tial ne povis scii pri la malpermesita substanco en ĝi.

La monda organizo kontraŭ dopado ne akceptis la klarigon kaj ordonis por la kuristo normalan punon, dujaran malpermeson de konkurso.

(mm)

La membraro de UEA kreskas

Provizora statistiko fine de aŭgusto montras, ke post kelkajara malkreskado la membronombro de UEA turniĝis en sentebalan kreskon. La malkresko ĉesis jam pasintjare, kiam UEA havis je unu individua membro pli ol en la jaro 2002, dum la nombro de aligitaj membroj jam tiam klare kreskis kaj superis per 715 la nombron de la antaŭa jaro. Fine de aŭgusto 2004 UEA nombris 5615 individuajn membrojn, kio superas per 167 la nombron je la sama dato en 2003.

Ĝojiga detalo estas, ke unufoje de post 1997 ree plimultiĝas junaj individuaj membroj. Fine de aŭgusto la junulara sekcio TEJO ariĝis 419 individuajn membrojn, kio jam superas per 20 la definitivan nombron en 2003. Kreskas ankaŭ la populareco de la revuo ”Esperanto”, dum la nombro de membroj kun Jarlibro ankoraŭ estas sub tiu de la pasinta jaro.

(el komunikado de UEA mallongigis mm)

Misteraj personoj malantaŭ la maskoj en Valamo

Ĉu vi rekonis la personojn en la bildo sur paĝo 10 de la antaŭa numero? Ili estis de maldekstre Kauno Kilpinen (Ĵeromo), Eini Kilpinen (Ĥime-na), Toini Oittinen (Ĝizella), Osmo Kaplas (Marko), Eila Martin (Ĉen), Jukka Laaksonen (Zeharja), Päivi Saarinen (Paŭla), Varpu Karo (Ĝina) kaj Terhi Laaksonen (Fajruz).

Malkaŝis Tiina Oittinen

KULTURA ESPERANTO FESTIVALO 2005

en Helsinko 16.-23.7.2005

Kultura Esperanto Festivalo (KEF) estas jam konata koncepto en Esperantujo. La festivalon, kiu koncentriĝas ĉefe al originale esperanta kulturo, oni organizis jam sep foje en iu nordia lando. Tamen ne regule: la plej lasta KEF okazis en 2000 en Helsinko kaj post ĝi KEF tute ne okazis. Post kvin jara paŭzo FEJO kaj EKH decidis kune preni la defion kaj re-organizi KEF en Helsinko.

La datoj jam estas fiksitaj. 16.-23.7.2005 (sabato-sabato). La KEF-ejo estas ĉi-foje la lernejo Taivallahden ala-aste en la helsinka urbocentro, proksime al la strando Hietalahden ranta. Ĝi funkcios kiel amasloĝejo kaj programejo. La vesperaj, kulturaj programoj okazos grandparte

en la rokklubejo Gloria, kiu havas perfektan scenejon por koncertoj kaj teatraĵoj.

La programo konsistos refoje el bunta kaj tre altkvalita kultura oferto: muziko, literaturo, teatro, filmoj, komiksoj, danco ks. Ĉi-teme okazos ne nur prelegoj, sed kursoj, prezentoj kaj artaj plezuroj. KEF-festivalon oni ofte misinterpretas kiel junularan festivalon. KEF estas tamen ne nur por junularo, sed loz-etosa kaj juneca festivalo por ĉiu-aĝaj homoj, kiujn interesas esperanta kulturo. La pasintfoja KEF estis agrabla mikso de diversaj aĝgrupoj de infanoj ĝis pensiuloj.

Aliĝilo kaj priprogramaj informoj aperos en postaj numeroj de Esperantolehti. Sed tutcerte oni aŭdos almenaŭ nian Dolchamar sur la scenejo de Gloria. Ĉi-foje la festivalo estos ankaŭ pli malferma por ne-esperanta publiko kaj videblos vaste en la helsinka somero 2005.

Bonvenon al kulturaj ĝuoj!

ESPERANTO- FESTARIT 2005

Helsingissä 16-23.7.2005

Esperanto-festarit (Kultura Esperanto Festivalo eli KEF) on perinteikäs festivaali, jota on järjestetty säännöllisen epäsäännöllisesti jossain pohjoismaassa. Festivaalin pääteemana on alkupe-
rällisesti esperantonkielinen kulttuuri. Nyt Helsingissä FEJOn ja Helsingin esperantoseuran yhteisvoimin järjestämä Esperanto-festari on järjestyksessä jo kahdeksas. Tapahtumapaikkoina ovat Taivallahden ala-aste Hietaniemen rannan tuntumassa sekä iltaohjelmiin loistavasti soveltuva Gloria Helsingin keskustassa.

Viikon (16.-23.7.2005) ajan on tarjolla korkeatasoista ja monenlaista kulttuuriohjelmaa: musiikkia, kirjallisuutta, teatteria, filmejä, sarakuvia ja tanssia niin luentoina, kurssena kuin esityksinäkin. Kyseessä ei suinkaan ole vain nuorisofestivaali, vaan kyseessä on kansainvälinen, rentohenkinen tapahtuma, joka on tarkoitettu kaikenikäisille esperantokulttuurista kiinnostuneille, vauvasta vaariin. Myös aloittelijoille Esperanto-festarit on hyvä tilaisuus tulla kurkistamaan esperantomailmaa, kartuttamaan kielitaitoaan ja tutustumaan ulkomaalaisiin alan harrastajiin.

Ilmoittautumislomake ja tarkemmat ohjelmatiedot ilmestyvät seuraavissa Esperantolehdissä.

Tervetuloa kulttuurinautintoihin!

Riitta Hämäläinen

Karavano al la 90-a UK en Vilno somere 2005

BB3 – Buse al Baltio

Esperanto-Asocio de Finnlando planas aranĝi komunan busvojaĝon al la venontsomera Universala Kongreso en Vilno. La kongresa semajno komenciĝos kiel ĉiam sabate, venontjare do la 23-an de julio.

La nuna plano estas, ke la grupo ekveturos ŝipe vendrede (22.7.) matene el Helsinki al Tallinn, prenos la karavanan buson el Tallinn tagmeze kaj travojaĝos vendrede tra Estonio kaj parton de Latvio rigardante dum paŭzoj vidindaĵojn. Tranoktado estos ie en Latvio. Sabatmatene la karavano daŭrigas ĝian veturadon kaj alvenos al la Litova ĉefurbo sabate posttagmeze.

En Vilno eblos mem aranĝi tranoktadon laŭ la oferto de la kongreso. Ankaŭ ni klopodos trovi taŭgan hotelon por la karavananoj en la urbocentro.

Reveturo okazos tuj post la fermo, dimanĉon, la 30-an de julio kaj same dumvoje la karavananoj tranknos ie en Latvio aŭ en Estonio. Al Tallinn ni alvenos vespere la 31-an de julio por kapti la vesperan ŝipon al Helsinki.

La aranĝantoj de la karavano studas nun eblecojn uzi aŭ finnlandan aŭ estonan vojaĝagentojn, kiu aranĝos la veturadon el Tallinn al Vilno kun tranoktadojn dumvoje kaj eble ankaŭ kun hotela tranoktado dum la kongreso. Prezo de la karavano laŭ ĝisnunaj provizoraj ofertoj de la vojaĝagentoj estus inter 300 kaj 600 eŭroj, depende de tio, ĉu estos inkluzivita hotelo en Vilno.

Por la sekva gazeto ni havos pli ekzaktajn informojn doni al vi. Ni tamen petas, ke vi informos al Tiina antaŭ la 30-an de novembro, ĉu interesiĝas al vi partopreni la karavanon. Se minimume 20 personoj provizore aliĝos, ni daŭrigos planadon. Vi povas ankaŭ publiki viajn opiniojn kaj ideojn en la EAF-agadas retlisto.

Bonvenon partopreni la karavanon! Ĝi certe ofertas al ĉiuj belan someran travivaĵon!

*Por la aranĝanta grupo
Tiina Oittinen, sekretario de EAF
(kontaktinformoj sur paĝo 2)*

Karavaani Vilnaan! Bussilla Baltiaan (BB3)!

Haluatko lähteä yhteisellä linja-autolla via Baltiaa pitkin ensi kesän kongressikaupunkiin Vilnaan? Ilmoittaudu mukaan Suomen Esperantoliiton järjestämään karavaaniin!

Karavaanin lähtö järjestetään niin, että perillä ollaan juuri sopivasti kongressin aloituspäivänä 23.7.2005. Lähtö laivalla Helsingistä Tallinnaan on siis perjantaiamuna 22.7. ja bussilla jatketaan heti samantien Tallinnan satamasta. Matkalla katselemme Viron ja Latvian nähtävyyksiä ja yövymme sopivalla paikkakunnalla Latvian puolella.

Kongressikaupunki Vilnasta voi itsekukin varata majoituksen joko kongressin kautta tai oma-toimisesti, mutta myös karavaaniryöryhmämme selvittää mahdollisuuksia löytää sopiva hotelli

kaupungin keskustan tuntumasta.

Paluu tapahtuu sunnuntaina 30.7. heti kongressin päätöspanojen jälkeen ja jälleen ajamme läpi Liettuan ja Latvian. Yöpyminen Latviassa tai Virossa. Seuraavana aamuna lähdemme kohti Tallinnaa. Tarkoitus on ehtiä 31.7. iltalaivalla Helsinkiin. Matkan hinta on 300-600 euroa riippuen siitä, kuuluko siihen majoitus Vilnassa vai ei. Olemme pyytäneet tarjouksia sekä suomalaisilta että virolaisilta matkatoimistoilta ja seuraavassa lehdessä kerromme tarkempia tietoja matkasta. Toivomme kuitenkin, että kaikki kiinnostuneet ilmoittautuisivat alustavasti Tiinalle 30.11.2004 mennessä. Jos vähintään 20 henkilöä ilmoittautuu siihen mennessä, jatkamme matkan suunnittelua.

- ▷ Voitte myös kertoa meille ideoita ja ehdotuksia matkajärjestelyiksi esimerkiksi EAF-agadas listan kautta.

Tervetuloa karavaanimatkalle! Kesäinen via Baltia on varmasti hieno elämys, puhumattakaan mukavasta esperantoa puhuvasta matkaseurasta!

*Karavaaniryhmän puolesta
Tiina Oittinen, EAF:n sihteeri
(yhteystiedot lehden sivulla 2)*

Taskodivido de nova estraro de UEA

Post sia elekto en Pekino la membroj de la nova Estraro de UEA decidis pri sia taskodivido, kiu baziĝas sur la agadkampoj, pri kiuj la estraranoj esprimis interesigon kaj pretecon, kiam ili estis kandidatoj.

Prezidanto *Renato Corsetti* respondecas pri ĝenerala planado, eksteraj rilatoj kaj informado. Vicprezidanto *Claude Nourmont* transprenis la agadkampojn kulturo kaj kongresoj, dum la fakon de ĝenerala sekretario *Ulla Luin* difinas ŝia titolo. Same kiel en la antaŭa Estraro, *Ans Bakker-ten Hagen* respondecas en sia dua mandatperiodo pri financoj kaj administrado. Kiel plian respondecon ŝi transprenis la rilatojn kun TEJO. *Maritza Gutiérrez González* estas estrarano pri landa agado, dum *Yu Tao* aparte respondecas pri la agado en Azio kaj krome pri kreado de nova strukturo de Amikoj de Esperanto. Al konata tereno revenas *Amri Wandel*, kiu havas en sia dosierujo fakan kaj sciencan agadon, pri kiuj li okupiĝis ankaŭ en la Estraro de *Lee Chong-Yeong* en 1995-1998.

Neniu el la elektitaj estraranoj kandidatiĝis por informado, pro kio prezidanto *Corsetti* transprenis la estraran respondecon pri ĝi. Por malplipezigi lian ampleksan taskaron la Estraro elektis komitatano *Jukka Pietiläinen* kiel specialan komisiiton pri informado por funkcii kiel la dekstra mano de la prezidanto sur tiu grava kampo.

(el komuniko de UEA prenis mm)

Estraro kunvenis

La estrara kunveno 6/2004 okazis en la EAF-oficejo 28.08.04 je 11.20-15.40. Ĉeestis Anna Ritamäki, Tiina Oittinen, Tuomo Grundström, Taneli Huuskonen, Päivi Saarinen, Markku Saastamoinen, Auli Vihermä, Timo Pirinen, Eero Rinta-Karjanmaa kaj parte la kasisto Anna-Liisa Heikkinen.

La jarkotizoj de Esperantolehti 2005 restas la samaj. Sekve: ĝenerala abonprezo 15,00 e, membroj 10,00 e. Membrosocietoj abonantaj al ĉiuj siaj membroj pagas 9,25 e, FEJO por siaj ordinaraj membroj nur 7,60 e. La estraro rekomendas al la membrosocietoj aboni laŭ eblecoj la gazeton al ĉiuj siaj membroj.

La estraro fintraktis preparajn aferojn por Aŭtunaj Tagoj de Iisalmi.

Pri Al kvalita komunikado (AKK) la estraro traktis kelkajn erojn. Pri grafika identeco ni difinis la celojn kaj interkonsentis pri kunlaboro kun Francisco Veuthey en Roterdamo. Kreo de grafika identeco por EAF troviĝas en la aktuala projektplano de Al kvalita komunikado sub la agadkampo Informa strukturo. "Ni planas dum la dua fazo trovi, helpe de grafikisto, la grafikan formon por ekuzi la projektan mesaĝon Al kvalita komunikado kiel allogan sloganon de EAF interealie sur kovertoj kaj leterpaperoj." En la buĝeto troviĝas 1 500 eŭroj por Grafika identeco (planado, presado kaj alia utiligo). Flanke de EAF aktive sekvas la dezajnan laboron Anna Ritamäki kaj Päivi Saarinen. Ni celas ke la dezajna laboro progresu tiel ke la estraro povu pri-trakti proponon en sia novembra kunsido.

La biblioteka konsilgrupo decidis havi unuan kunsidon 4.9.2004 en la oficejo [tio ankaŭ okazis. La bibliotekistoj Sirkka Mattlin, Tuuli Åkerman kaj Paula Harju kunvenis kun Anna-Liisa Heikkinen, Ritva Sabelli kaj Päivi Saarinen]. La kunvenkostojn pagas AKK.

La estraro konfirmis la aranĝadon de la trejnseminario en Oriveden opisto, dum la semajnfino 30.-31.10.2004 laŭ la oferto 48 eŭroj/paketo

kun tranokto kaj manĝoj en dulitaj ĉambroj. La kostojn kovros AKK laŭ la samaj principoj kiel por la unua AKK-seminario.

La estraro decidis, ke la sekvaj Vintraj Tagoj okazos en Tampere-regiono en marto 2005 kaj forte aprezas helpon de Antaŭen en la aranĝado.

La Aŭtunajn Tagojn 2005 estos aranĝitaj kiel vojaĝo al la Esperantodomo en Lesjöfors. Veturado el Stockholmo al Lesjöfors verŝajne okazos per sveda aŭtobuso helpe de lokaj esperantistoj.

La estraro informiĝis pri someraj planoj, Kultura Esperanto-Festivalo kaj diskutis pri diversaj eblecoj organizi karavanon al la Universala Kongreso en Vilno.

La nova librotenisto Paula Niinikorpi esprimis zorgojn pri sia kapablo fari librotenadon kaj por EAF kaj por FEJO dum 2005, kiam estos aranĝita KEF kun multa plia laboro al ŝi. La estraro petas, ke ŝi tamen prizorgos la Asocian librotenadon dum 2005 [kaj ŝi poste konsentis pri tio].

Carola Antskog petis subvencion por reprezentanti EAF:n en la komitatokunsido de EEU en Bilbao 22.-28.8.2004 [raporto ĉi-numere]. La estraro decidas pagi la kongreskotizon (70 e) kaj loĝadon (152 e), entute 222 eŭrojn laŭ ŝia peto. La ceterajn kostojn ŝi pagos mem.

Kontaktoj kun UEA: En la Jarlibro 2004 aperis la anonco de EAF: Venu al Finnlando 2005. En Universala Kongreso de Pekino salutis por EAF Taneli Huuskonen. Tuula Virolainen reprezentis EAF:n kiel A-komitatano en la komitatokunsido dum la Pekina UK, kiel B-komitatano Jukka Pietiläinen.

En Baltaj Esperanto-Tagoj (BET) en julio partoprenis dudeko da finnlandanoj. Markku Saastamoinen salutis por EAF. Estis ankaŭ prelego pri finna literaturo. La sekva BET estos en Latvio 16.-23.7.2005.

La estraro informiĝis pri diversaj FEJO-aktivaĵoj. FEJO havis budon en etnofestivalo Faces en Billnäs, Karis 31.7.-1.8.2004. Por la budo

estis farita nova T-ĉemizoj kaj multobligita prospekto. Dolchamar koncertis en la festivalo kaj Patrik Austin prezentis Esperanton en infana parto de la festivalo.

Patrik Austin estis intervjuita de hejma gazeto Kotiliesi. La artikolo kun la titolo Kapinallinen kielimies (ribela lingvisto) aperis en numero 16 17.8.2004.

La estraro informiĝis pri esperantokursoj en diversaj partoj de Finnlando, interalie en laboristaj kaj civitanaj institutoj.

La estraro decidis laŭbezone kunsidi en Aŭtunaj Tagoj kaj en novembro. [La kunsido estos alvokita por la 13a de novembro, en la oficejo.]

Kompilis la prezidanto

Eventokalendaro de EAF

2004

[29.10.04 Kunveno de la projekta grupo Al kvalita komunikado, Orivesi]

30-31.10.04 Trejnseminario por aktivuloj, Orivesi (EAF AKK-projekto)

[13.10.04 EAF-estraro, Helsinko]

2005

marto Vintraj Tagoj en Tampereregiono

4-8.7.05 Kursoj en Valamo (Valamon kansanopisto)

16-23.7.05 Kultura Esperanto-Festivalo en Helsinko (FEJO)

23-30.7.2005 Universala Kongreso en Vilno, Litovio (UEA), karavano planata de Finnlando

aŭgustokomenco Internacia Junulara Kongreso, Pollando (TEJO)

septembro Aŭtunaj Tagoj kiel ekskurso al Esperantodomo en Lesjöfors, Svedio

AKK-oferto por aktivuloj kaj aktivemuloj:

Trejnseminario kun Ziko fine de oktobro

Nia sekva trejnseminario de Al kvalita komunikado okazos la lastan semajnfino de oktobro 30-31 oktobro 2004 en la Orivesi-instituto (Oriveden opisto). Nia eksterlanda ĉefpreleganto estas Ziko Marcus Sikosek, verkinto de Esperanto sen mitoj kaj laboranto ĉe la arkivo kaj biblioteko de UEA en Roterdamo. Li havas kritikan aliron al la tradiciaj manieroj informi pri esperanto. Li povas prezenti faktojn malantaŭ la mitoj kaj diskutigi nin. Kian ideologion ni reale reprezentas en la esperantomovado? Kian bildon ni donis antaŭe pri ni mem – kaj kian ni volas doni nun?

La trejnseminario celas kontribui al la celoj de Al kvalita komunikado: fortigi niajn informajn rutinojn, trejni nin por pli koni niajn aferojn por ke ni pli bone povu komuniki ilin. Niaj aktivuloj estas nia ĉefa bonhavo kaj tial ni organizas la seminarion. Per aktiva partopreno ĉiu kontribuas al la celoj.

Invititaj estas la EAF-funkciuloj, la FEJO-estaro kaj du reprezentantoj de ĉiuj membroasocioj de EAF. Ankaŭ aliaj aktivuloj aŭ aktivemuloj estas bonvenaj informiĝi pri liberaj lokoj.

La trejnseminario estas valora ofertaĵo por niaj aktivuloj. La AKK-projekto repagos vojaĝkostojn de la partoprenantoj laŭ la tarifoj de publika transporto. Ankaŭ la programo, manĝo kaj tranokto estas senpagaj por la invititoj, sed tiuj kiuj tamen volas pagi ion estas bonvenaj donaci sumon al Junulara Fonduso. (JF estas interna fonduso de EAF por subteni esperantolernadon kaj agadon de gejunuloj. Ĝin administras kune po unu reprezentanto de EAF kaj FEJO.)

El pasintjara intervjuo

Kiel antaŭguston de la trejnseminario jen eltiraĵo de La Ondo de Esperanto (LOdE), kiu intervjuis Zikon por sia aprila numero pasintjara. Tiutempe Ziko ĵus komencis labori ĉe la Centra Oficejo

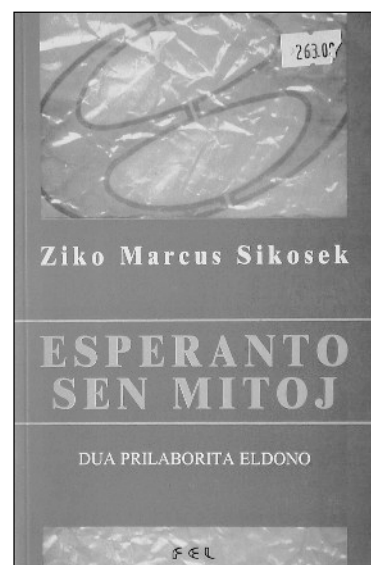
de UEA en Roterdamo. Lia ĉefa tasko estas zorgi pri la Biblioteko Hector Hodler (BHH). La biblioteko origine apartenis al Svisa Esperanto-Societo, poste pere de Hector Hodler fariĝis posedaĵo de UEA. En ĝi estas ĉ. 20 mil libroj. Krome troviĝas multaj gazetoj, fotoj, afiŝoj, manuskriptoj kaj aliaj materialoj.

Ziko mencias en la intervjuo kelkajn aliajn bibliotekojn. “Internacia Esperanto-Muzeo en Vieno apartenas al la plej grandaj kolektoj, krome CDELI en Svislando, la Germana Esperanto-Biblioteko en Aalen kaj M.C. Butler, la biblioteko de Esperanto-Asocio de Britio.” Nun komencas la rekta eltiraĵo de la intervjuo.

LOdE: Ĉu ekzistas interbiblioteka kunlaboro en Esperantujo?

ZMS: Pri tia kunlaboro ekzistis pluraj iniciatoj en la pasinteco, ekzemple TEBA, faka asocio pri bibliotekaj aferoj, kiu bedaŭrinde iam formortis. Sed mi havas nun kontakton kun multaj Esperanto-bibliotekistoj, kaj esperas eki diskuton kun rezultoj. Plej dezirinda estas kunlaboro pri elektronika superkatalogo de ĉiuj Esperanto-eldonaĵoj.

Esperanto sen mitoj estas populara libro pri informado.



Ziko Marcus
*Sikosek venos
 al nia trejn-
 seminario.*



*LOdE: Kiel statas
 pri via propra libro,
 Esperanto sen mit-
 oĵoj? Kiajn reagojn vi
 ricevis post la unua
 eldono?*

ZMS: Mi liveris ĉion al la eldonejo, Flandra Esperanto-Ligo, kaj supozas ke nuntempe la dua eldono estas en la presejo. La reagoj? Iom min surprizis la granda interesiĝo. Malgranda parto de la reagoj estis tre negativa, foje iom stranga: “Sikosek perfidis la internan ideon” aŭ simile. Sed la plej multaj homoj skribis aŭ: Mi tre ĝojis pri la libro, nur malsatas la iel fatalisman sintenon, aŭ: Ĝuste la ideoj kaj kritikoj, kiajn mi simile mem jam havas delonge.

Ŝajnas ke ĉiuj legantoj almenaŭ trovis ion interesan, ĉu por informado-laboro, ĉu simple por lerni pli pri la Esperanto-komunumo.

LOdE: Kiel malsamos la dua de la unua eldono?

ZMS: Lingvaj pliglatigoj, reordigoj, novaj informoj sur kelkdek novaj paĝoj, kaj ilustraĵoj.

LOdE: Kaj kion novan vi havas en la komputilo?

ZMS: Ĉu libron? Nu, mi preparas interalie libreton pri la temo “informado”, pri la praktika agado. Sed pasinte mi ne trovis la tempon por plia polurado.

(El LOdE numero 4/2003)

Postnoto: La dua eldono de Esperanto sen mitoj aperis pasintjare kaj ankaŭ vendiĝis en Finnlando. La libro pri la praktikaj flankoj de informado ankoraŭ ne estas eldonita.

Anna Ritamäki

La jubilea simbolo – arĝente!



Nun vi povas kompletigi vian veston per la jubilea simbolo de Esperanto!

Firmao *Hetta Silver* en Enontekiö produktis arĝentajn broĉojn en du grandecoj por Esperanto-Asocio de Finnlando. Sur la malantaŭa flanko de la simboloj troviĝas eta gravuraĵo EAF.

La partoprenantoj de Aŭtunaj Tagoj 2004 povis unuaj konatiĝi kun la novaĵo. Nun vi ĉiuj havas la ŝancon!

Mendu ĉe la libroservo: Esperanto-Asocio de Finnlando, Päivi Saari-
 nen, Siltasaarekatu 15 C 65,
 00530 Helsinki, aŭ retpoŝte:
 eafmendoj@esperanto.fi.

La eta pinglo kostas 12 e, la broĉo 30 e.



La tostonta prezidanto Terho Uotila donas parolon en universitata saŭno. "Espereble almenaŭ iu venos al la studrondo."

Komenciĝis la unua akademia jaro por EsperHe

La asocio EsperHe – Esperanto en Universitato de Helsinko – partoprenis la universitatan malfermokarnavalon la 10-an de septembro per propra asocia stando, kie oni ludis eo-muzikon kaj disdonis 130 broŝurojn pri Esperanto. La stando situis inter aliaj idealismaj organizoj kiel Amnesty kaj la UN-junularo. Malgraŭ la granda nombro de standoj la hazarde preterpasanta akademiestro Ilkka Niiniluoto haltis ĝuste ĉe EsperHe por iom babili kaj atesti la reaparon de Esperanto.

La sekvan tagon EsperHe ludis halpilkon en Ruskeasuo, kie la teamoj Socialistoj kaj Komunistoj ludis egale 11-11. Post sportumado oni ĵetis la unuan akademian lojlon en la kelo de la Nova studentodomo kaj aŭskultis prezidantan parolon.

La studrondo de Esperanto komenciĝis la 22-an de septembro per prelego "Mitä on esperanto?" kun la instruistino Riitta Hämäläinen kaj muzikisto Patrik Austin. Ĝin ĉeestis sep novuloj. EsperHe daŭrigas kaj dankas pro la subteno de patronoj de la universitata movado – vi scias, kiuj vi estas.

Patrik Austin

www.esperanto.fi/fejo/esperhe



fiere prezentas:

La plejpleja T-ĉemizo en la tuta mond'!

Tuj mendu, por vi kaj viaj geamikoj!

Koot: S-XXL

Värit: punainen, sininen ja musta
Rinnassa valkoisella teksti "Esperanto"

Fejolaisille käteisellä 15 euroa
ja postitse 17,50 euroa
Muille käteisellä 17 euroa
ja postitse 19,50

Paitaa myydään postitse, esperanto-tapahtumissa ja EAF:n toimistolla Helsingissä, Siltasaarenkatu 15 C 65.

Jos haluat tilata paitasi postitse, ota yhteyttä:

Katja Lampinen

040 523 6076

katja.lampinen@suomi24.fi



Muut lehdet

Elokuun puolivälissä **Kotiliesi** julkaisi kolmen sivun mittaisen henkilöjutun Patrik Austinista. Otsikko oli ”Kapinallinen kielimies”. Kuva vei yhden sivun.

Jutun alussa toimittaja kertoo esperanton syntymisen Puolassa ja Dolchamarin nykyisen menestyksen.

Patrikin osalta juttu alkaa hänen oleskelustaan koulun jälkeen Lontoossa, missä hän tutustui esperantoon tarkemmin kuultuaan siitä lapsuudessaan M.A. Nummiselta radiosta. Lontoolaisessa esperantokerhossa syntyi ajatus esperantorock-bändistä. Laulujen nykyaika ja sanoituksen tuoreus verrattuna aikaisempaan alan rockiin on musiikin suosion perusta.

”Kielissä on olennaista, että niiden avulla voi tutustua ihmisiin ja kulttuuriin. Esperanto-konferensseja järjestetään nykyisin ympäri maailmaa, vaikka liike oli pitkään voimaton”, sanoo Patrik. Hän kertoo Helsingin yliopiston esperantokerhon perustamisesta ja FEJOn toiminnasta sekä kielten oppimisen edellytyksistä omakohtaisella tasolla.

Jutussa kerrotaan vielä Patrikin toiminnasta Helsingin seudun erilaiset oppijat ry:ssä sekä hänen ajatuksistaan opettamisesta ja opettamisen keinoista koulunuorten keskuudessa. Lopussa hän kertoo Dolchamarin uudesta levystä sekä sen kappaleiden sisällöstä, niiden modernista otteesta, johon liittyy myös toivo ja yhteishenki.

Lappeenrannassa ilmestyvässä **Etelä-Saimaassa** oli 15.8. artikkeli kielten asemasta maailmassa ja kulloisenkin hallitsevan kielen maailmanvalloittamiseen vaikuttavista tekijöistä. Esperanto esitellään yrityksenä muuttaa yhden tai useamman kielen hallitsevaa asemaa.

Artikkelissa kerrotaan englannin pääsystä valta-asemaansa 2. maailmansodan jälkeen. ”Se on valtakysymys, kenen kielellä puhutaan”, sanoo dosentti Urho Määttä Tampereen yliopistosta kieli- ja käännöstieteen laitokselta.

Esperanto syntyi pyrkimyksestä kielelliseen tasa-arvoon ja luoda siitä maailman tärkein kansainvälinen kieli. Päämäärää ei ole tavoitettu, mutta kielen tuntee noin miljoona ihmistä maailmassa.

Englannin kielen professori Terttu Nevalainen Helsingin yliopistosta myöntää, että esperanton idea on demokraattinen ja Urho Määttä arvioi, että esperantolla ei ole kulttuuria takanaan, kun kieli ei ole vain mekaaninen väline. ”Yhteisö pitää huolen kielestä”, hän sanoo.

Prof. Jouko Lindstedt puolestaan toteaa, että esperantolla on oma kulttuurinsa. ”Kaunokirjallisuus kehitti esperanton kulttuuria. Se kehittyy harrastaja- ja perhetapaamisien sekä internetin ansiosta.”

Esperantisteja on paljon mm. Brasiliassa, Iranissa, Madagaskarilla, Kuubassa, Japanissa ja Kiinassa.

Jutussa kerrotaan, mitä eri kielten piirteitä ja rakenteita Esperantossa on käytetty.

Suomen Esperantoliiton syyspäivät Iisalmissa, Runnilla, sai tilaa 19.9. maakunnan lehdessä, **Iisalmen Sanomissa**.

Syyspäivistä kertovassa jutussa haastateltiin Anna Ritamäkeä ja Tiina Oittista. He kertoivat esperanton käytöstä ja harrastamisesta nykyään, sen synnystä ja rakenteesta. Iisalmen Esperanton harrastuksesta kertoi iisalmelainen Reino Eriksson.

Iisalmella opetettiin koulun kerhossa esperantoa ensimmäisen kerran 1906. Viimeksi opetus oli erittäin aktiivista 1970-luvulla. Iisalmen Esperanto-kerhoa kohta 20 vuotta puheenjohtajana vetänyt Onni Kauppinen sanoi, että hän on tavannut esperantisteja 40 eri maassa.

Tiina Oittinen ja Anna Ritamäki arvioivat, että esperanton suosio on lisääntynyt viime aikoina. Henkilökohtaisten tapaamisten lisäksi kieltä käytetään internetissä omilla keskustelupalstoilla. Helsingin yliopistoon on perustettu ▷

Okazis en Metsäkylä

La 11an de septembro 2004 la polaj ambasadoro, kulturataŝeo kaj konsulo vizitis Aini Vääräniemi en Metsäkylä, Taivalkoski, pro la 60a datreveno de la konstruado de milittempa fervojo fare de rusaj militkaptitoj kaj polaj civilaj kaptitoj. La 171-kilometra fervojo, jam mal-konstruita, estas nomata la Fervojo de Morto pro la longa suferado kaj mortado de la konstruantoj, kies kaptitejo situis tute proksime al la hejmo



de Aini. Kiel sciante, la filmo Reveno al Finnlando estis farita kunlabore de poloj kaj finnoj en 1991, helpe de Esperanto. Aini en sia regiono daŭre provas

El maldekstro konsulo Andrzej Jasionowski, ambasadoro Stanislav Stebelski kaj Aini Vääräniemi.

antaŭenigi Esperanton per kursoj kaj eventoj. Unu el ŝiaj ideoj estas kontaktiĝi kun pola vilaĝo, kie estas farataj argilaĵoj. La argila temo povus plifirmigi la rilatojn, ĉar ankaŭ ŝiaj samvilaĝanoj prilaboras lokan argilon.

Saliko (kiu vizitis Ainin 4.-5.9.)

Esperanto-societo en Turku – Turun Esperanto-yhdistys

Kongreslanda kunveno, la renkontiĝo kiam ni rememoras la UK:n kaj aliajn ĉi-somerajn eventojn okazos dimanĉe 24-an de oktobro 2004 je 14a en la Blua Salono de la Malnova Urbo-domo, adreso Vanha Suurtori 5. Veikko Tikkanen montros diapozitivojn pri sia kongresa vojaĝo al Ĉinio. Mikko Mäkitalo rakontos pri sia vojaĝo al IJK en Rusio. Ankaŭ aliaj someraj kaj aŭtunaj eventoj estos pritraktitaj. Bonvenon ankaŭ gastoj! Kafumado 2,50 eŭrojn.

Kesäisiä ja syksyisiä esperantomailman tapahtumia muisteleva tapaaminen järjestetään Vanhan Raatihuoneen Sinisessä salissa sunnuntaina 24.10.2004 klo 14.00. Myös vieraat tervetulleita!

EST estraro

▷ myös uudelleen esperantojärjestö.

4.9. Iisalmen Sanomissa haastateltiin esperantisti Giorgio Silferiä, joka on kansainvälisen kirjailijoiden PEN-klubin jäsen. Hän edustaa PEN-klubissa esperantoksi kirjoittavia kirjailijoita. Heitä on kaikkiaan 23 henkilöä. Giorgio Silfer poikkesi Iisalmelle syyskuun alkupäivinä matkallaan Tromssaan Kansainvälisen PEN-klubin maailmankongressiin. Toinen paikalla ollut esperantisti oli Heroldo-lehden päätoimittaja Perla Martinelli.

Giorgio Silfer tunsu Iisalmen henkilökohtaisesti, sillä hän asui kaupungissa kolme vuotta 1970-luvulla ja opetti silloin esperantoa kansalaisopistossa. Giorgio on italialainen kielitieteilijä ja on nyt italialaisen Lombardon alueelli-

sen parlamentin asiantuntijatehtävissä. Hän arveli, että Iisalmella olisi ollut tilaisuus 1970-luvulla tulla esperantistien keskuspaikaksi, jos silloista innostusta kieleen olisi huomattu hyödyn-tää. Iisalmen kulttuurikeskusta hän piti sopivana kokoontumispaikkana esperantistien kansainväliselle tapaamisille tai PEN-klubin kokouksille.

Perla Martinelli kertoi, että valmisteilla on esperantonkielisen naistenlehden perustaminen.

Martinelli ja Silfer tapasivat myös slovakialaiset esperantistit, jotka olivat vierailulla Iisalmen esperantokerhon puheenjohtaja Onni Kauppinen luona.

Jukka Noponen

Suomen Esperantoliiton jäsenjärjestöt

Muutokset ja lisäykset osoitteistoon: Ilkka Santtila, Mannerheimintie 40 D 86, 00100 Helsinki, s-posti ilkka.santtila@esperanto.fi mieluummin kirjallisena.

Suomen Esperantoliiton paikallis- ja jäsenjärjestöt:

- ◆ Helsingin Esperantoseura / Esperanto-klubo de Helsinki, Siltasaarekatu 15 C 65, 00530 Helsinki. ✉ Taneli Huuskonen, huuskone@cc.helsinki.fi www.esperanto.fi/helsinki
- ◆ Iisalmen Esperantoklubi / Esperantoklubo de Iisalmi, (Onni Kauppinen) Uudispohjantie 298, 74100 Iisalmi.
- ◆ Jyväskylän Esperantokerho / Esperantoklubo de Jyväskylä (Seija ja Kari Kettunen), Keihäsmiehenkatu 3, 40630 Jyväskylä. ☎ (014) 254 609 ✉ kari.kettunen@pp1.inet.fi
- ◆ Lahden Esperantokerho / Esperantoklubo de Lahti, (Martti Pennanen) Kalliomaankatu 10, 15150 Lahti. ✉ martti.pennanen@phnet.fi
- ◆ Oulun Esperantoseura / Esperantosocieto de Oulu, (Allan Mehtonen) Valtatie 6-8 B 15, 90500 Oulu.
- ◆ Salon Esperantoseura / Esperantoklubo de Salo (Matti Wallius) Eräpolku 1, 25130 Muurla. ✉ matti.wallius@ebaana.net
- ◆ Esperantoseura Antaüen ry. / Esperantosocieto Antaüen, Satakunnankatu 30 C 6, 33210 Tampere. (Lauri Liukkonen, Varstatie 37, 37500 Lempäälä, ✉ lauri.liukkonen@jippii.fi)
- ◆ Turun Esperanto-yhdistys ry. / Esperanto-societo en Turku, (Tiina Oittinen) Puutarhakatu 26 A 11, 20100 Turku. ✉ tiina.oittinen@pp.inet.fi
- ◆ Suomen opettajien esperantoyhdistys / Esperanto-Ligo de Finlandaj Instruistoj, (Carola Antskog) Brokärrvägen 89, 25700 Kimito. ✉ cantskog@kolumbus.fi. Tilinro: 800015-129185
- ◆ Suomen nuorten Esperantoliitto / Finnlanda Esperantista Junulara Organizo (FEJO) Siltasaarekatu 15 C 65, 00530 Helsinki. ✉ fejo@esperanto.fi. Tilinro: 563000-2213606
- ◆ Sokeiden esperanto-yhdistys Steleto. (Ritva Sabelli) Pietarinkatu 10 D 27, 00140 Helsinki. ☎ (09) 660 651

Jäsenyhdistysten jäsenet ovat automaattisesti Suomen Esperantoliiton jäseniä, yhdistykset hoitavat jäsenmaksut liittoon. Liittoon voi myös kuulua henkilöjäsenenä, jolloin jäsenmaksu v. 2004 on 18 e sisältäen Esperantolehden. Nino Runeberg -seuran jäsenmaksu on 36 e. Lisätietoja jäsenyhdistyksiltä ja liiton toimihenkilöiltä.

Lappeenrannassa toimii aktiivinen esperanton harrastajien ryhmä, jolle voi lähettää postia osoitteeseen (Irja Miettinen) Esperantogrupo de Lappeenranta, Yrjönkatu 6-8 A 1, 53600 Lappeenranta.

Useiden paikkakuntien puhelinluettelosta hakusanan "Esperanto" kohdalta löytyy paikallisten harrastajien puhelinnumeroita. Paikkakuntien yhteyshenkilöistä saa tietoa myös Suomen Esperantoliitolta, aktiivisia harrastajia on mm. Mikkelissä, Raumalla, Hämeenlinnassa ja Tavassalossa.

ESPERANTOLEHTI

ilmestyy vuonna **2004**
aperas dum la jaro

Nro	Red.grupo komencas	Limdato	Aperas
6	1.11	15.11	1.12

Avustajien toivotaan noudattavan edellä esitettyjä aikoja. La redakcio esperas, ke helpantoj atentu la datojn supre.

Ilmoitushinnat ◆ Anoncprezoj

Ulkopuoliset mainostajat /

Ekster membraro:	Jäsenet / Membroj:
1/1 sivu/paĝo 100 e	1/1 sivu/paĝo 50 e
1/2 sivua/paĝo 60 e	1/2 sivua/paĝo 30 e
1/4 sivua/paĝo 40 e	1/4 sivua/paĝo 20 e

Sendu la anoncojn aŭ rete al la redaktejo: eaflehti@esperanto.fi aŭ poŝte al la oficejo: Esperantolehti/EAF, Siltasaarekatu 15 C 65, 00530 Helsinki.

Ilmoitukset joko sähköpostitse: eaflehti@esperanto.fi tai suoraan liiton toimistoon: Esperantolehti/EAF, Siltasaarekatu 15 C 65, 00530 Helsinki.

Palautusosoite: Esperantoliitto
Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki

dupluströ



Seuraava numero ♦ Venonta numero

Seuraava numero ilmestyy joulukuussa. Jutut 15.11.2004 mennessä EAF:n toimistoon. Venonta numero aperos en decembro. Artikoloj ĝis 15.11.2004 al la oficejo de EAF. Osoite/adreso: Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki, puh/tel. (09) 715 538, s-posti/rete: <eafllehti@esperanto.fi>.